

RAPORT CERCETARE

“Identificarea barierelor formale și non-formale de la nivel comunitar care afectează procesul de incluziune socială a comunităților vulnerabile cu romi din mediul rural din județele Prahova și Călărași”

“

Raport realizat în vederea fundamentării unei cereri de finanțare în cadrul programului PIDS
Programul Incluziune și Demnitate Socială 2021-2027 Prioritate: P03. Protecția dreptului la demnitate socială
Obiectiv specific: ESO4.1. Îmbunătățirea accesului la piața muncii și măsuri de activare pentru toate
persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, în deosebi prin implementarea
Garanției pentru tineret, pentru șomerii de lungă durată și grupurile defavorizate de pe piața muncii și pentru
persoanele inactive, precum și prin promovarea desfășurării de activități independente și a economiei sociale
(FSE+) PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12 - Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale în mediul
rural - Regiuni mai puțin dezvoltate

- octombrie 2023-

1. Contextul general

În România, aproape jumătate din populație trăiește în zone rurale, iar o mare parte a acesteia este dezavantajată atât din punct de vedere al veniturilor, cât și al lipsei infrastructurii și serviciilor de bază. Sărăcia are un caracter profund localizat, nevoile comunităților afectate și ale populației fiind diverse. Este nevoie de o abordare integrată în vederea îmbunătățirii nivelului de educație, a capacității de inserție profesională și a accesului la piața muncii, precum și a accesului la infrastructură de bază de calitate. Sistemul de protecție socială din România, serviciile sociale la nivel de comunitate, în special în mediul rural și la nivelul comunităților sărace, sunt slab dezvoltate sau lipsesc. Există disparități substanțiale față de media UE, înregistrând performanța cea mai slabă sau aproape cea mai slabă. Romii prezintă un risc mult mai mare de sărăcie, indiferent de vârstă, educație sau mediul de reședință/domiciliu.

Majoritatea persoanelor sărace din România trăiesc în sărăcie persistentă. Dintre cele 22,6 procente din populație care trăiau în sărăcie relativă în 2012, 18,2% (81% dintre persoanele sărace) trăiau în sărăcie persistentă. Aproape o treime dintre copii trăiesc în sărăcie persistentă, iar riscul la care sunt ei expuși de a trăi în această stare este mult mai ridicat decât pentru orice alt grup de vârstă. Mai mult, riscul la care sunt expuși copiii de a trăi în sărăcie persistentă a crescut cu aproape 3 procente între anii 2008 și 2012, în timp ce riscul pentru toate celelalte grupe de vârstă a crescut cu circa 1 procent sau chiar a scăzut.

Conform datelor furnizate în cadrul Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei în prezent, unul din cinci români se confruntă cu sărăcia determinată de venitul insuficient, și o mare parte din sărăcia bazată pe venit este persistentă, trei sferturi dintre persoanele sărace aflându-se în această situație de cel puțin trei ani. O treime din populație este afectată de deprivare materială severă, în sensul că nu-și poate permite să achiziționeze articole considerate dezirabile sau chiar necesare pentru a duce un trai decent. Încă mai există în România copii care nu au mers niciodată la școală, iar procentul tinerilor fără o educație adecvată este ridicat. Multe persoane sunt în continuare inactive sau neangajate formal, cu șanse mici de a căpăta acces corespunzător la piața muncii. Există inegalități în ceea ce privește acoperirea cu servicii medicale de bază. Există un număr semnificativ de comunități dezavantajate în care aceste probleme se cumulează, făcând aproape imposibilă întreruperea ciclului excluderii, fără ca membrii săi să fie sprijiniți și integrați prin intervenții din exterior.

Conform documentelor programatice și analizei datelor din Ancheta Bugetelor de Familie a indicat faptul că romii sunt expuși unui risc de sărăcie de zece ori mai mare decât celelalte etnii (33% dintre ei trăiau în sărăcie absolută pe baza pragului național al sărăciei din 2013, în timp ce doar 3,4% din populația care nu este de etnie romă au avut niveluri de consum sub pragul sărăciei). Îngrijorător este faptul că riscul de sărăcie este extrem de mare pentru copiii romi – rata de sărăcie în cazul lor este de 37,7%, în timp ce rata națională a sărăciei este de doar 4,3%.

Combaterea sărăciei și excluziunii sociale necesită o abordare pe tot parcursul vieții. Este, de asemenea, esențială creșterea capacității de evaluare precisă a necesităților la toate nivelurile și coordonarea serviciilor sociale, a serviciilor de ocupare a forței de muncă și a serviciilor de sănătate, pentru a determina angajarea persoanelor care nu lucrează, dar care sunt apte de muncă. Astfel, această abordare a sărăciei și excluziunii sociale se bazează pe conceptul de furnizare de servicii integrate și pe asigurarea faptului că diferitele programe și intervenții sunt armonizate și aliniate de către asistenți sociali responsabili și bine instruiți, atât la nivel de individ, cât și la nivelul comunității.

Având în vedere apeluri de proiecte în cadrul programului în cadrul programului: „Programul Incluziune și Demnitate Socială 2021-2027 Prioritate: P03. Protejarea dreptului la demnitate socială Obiectiv specific: ESO4.1. Îmbunătățirea accesului la piața muncii și măsuri de activare pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, îndeosebi prin implementarea Garanției pentru tineret, pentru șomerii de lungă durată și grupurile defavorizate de pe piața muncii și pentru persoanele inactive, precum și prin promovarea desfășurării de activități independente și a economiei sociale (FSE+) PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12 - Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale în mediul rural - Regiuni mai puțin dezvoltate, ne-am propus realizarea unui proiect de cercetare în vederea identificării barierelor formale și non-formale care afectează procesul de incluziune socială a membrilor comunităților vulnerabile cu romi din mediul rural din județele Prahova și Călărași.

2. Descrierea metodologiei de cercetare.

2.1. Scopul cercetării

Realizarea unei analize complexe la nivelul localitatilor rurale din cele doua judete care să evidențieze nevoile locale, potențialul de dezvoltare (inclusiv mediului de afaceri local), profile de resurse umane și competențe, cererea locală/proximă de pe piața forței de muncă în vederea identificării de soluții viabile care să conducă la incluziunea socială a comunităților vulnerabile.

2.2. Obiectivele cercetării

Obiectivele urmarite in procesul de culegere au fost:

În domeniul demografie și populație:

Ob.1 – Realizarea unui inventar al numarului real al romilor bazat pe datele oficiale ale recensământului, evaluarea autorității locale, evaluarea realizată de liderii romi și asumarea identității de catre membrii comunității cu romi (adulți și copii).

Ob.2 – Realizarea unei descrieri a comunității și a gospodăriilor romilor în oglindă cu gospodăriile neromilor din judetele.

Ob.3 – Realizarea unei analize a comunității cu romi bazat pe diferențele culturale ale neamurilor de romi care locuiesc in aceiași comunitate (Neamuri de romi și diferențe culturale).

În domeniul educației:

Ob.4 – Realizarea unui inventar al nivelului de școlarizare a membrilor comunității cu romi și realizarea unei catagrafieri a copiilor si tinerilor care nu urmează o forma de invatamant.

Ob.5 – Identificarea barierelor formale și informale care conduc la abandonul școlar, inclusiv distanța până la cea mai apropiată unitate de învățământ liceal.

Ob.6 – Identificarea gradului de interes al romilor cu privire la participarea în cadrul unor programe de prevenire și corectare a părăsirii școlii de către persoanele de etnie romă, inclusiv participarea la programul “A doua Șansă”.

În domeniul ocupare și antreprenoriat:

Ob.7 – Realizarea unui inventar cu privire la rata de ocupare in rândul membrilor comunității cu romi, rata neocupării in rândul romilor, rata șomajului.

Ob.8 – Identificarea barierelor formale și informale care afectează rata de ocupare în rândul romilor.

Ob.9 – Realizarea unei analize cu privire la exploatarea mesetiugurile tradiționale ale romilor și a altor forme de antreprenoriat (inclusiv profesii libere).

Ob. 10 – Realizarea unei analize cu privire la participarea romilor în agricultură, inclusiv in agricultura de subzistență.

Ob.11 – Realizarea unei analize a altor forme de resurse economice în zonă.

În domeniul sănătate:

Ob.12 – Realizarea unui inventar al unităților medicale și farmaceutice care prestează servicii la nivel comunitar/judetele.

Ob.13 - Realizarea unei radiografii a stării de sănătate a populației de etnie romă (populație adultă și copii).

Ob.14 - Evaluarea gradului de preocupare a persoanelor de etnie romă față de propria sănătate, inclusiv realizarea unui inventar al persoanelor asigurate medical și inscrite pe listele medicilor de familie.

Ob.15 -Evaluarea gradului de cunoaștere in rândul membrilor comunităților cu romi a măsurilor profilactice in vederea prevenirii imbolnăvirilor.

Ob.16 - Identificarea principalelor probleme ridicate de accesarea serviciilor medicale de către membrii comunității cu romi și idetificarea factori de risc pentru sănătate.

În domeniul actelor de identitate, stare civila și proprietate:

Ob.17 – Realizarea unui inventar al situației actelor de identitate și stare civila în rândul membrilor comunității cu romi.

Ob.18 – Realizarea unei analize a situației actelor de proprietate în rândul membrilor comunității cu romi pentru spațiile unde locuiesc (case, terenuri).

În domeniul locuirii:

Ob.19- Realizarea unei descrieri a contextului de locuit a membrilor comunităților cu romi (condiții de locuit, accesul la utilități, infrastructură, statut juridic).

Ob.20- Identificarea nevoilor de locuire a membrilor comunităților cu romi.

În domeniul culte/cultură/tradiții:

Ob.21 – Realizarea unui inventar al cultelor religioase prezente în comunitate (inclusiv analiza impactului cultelor religioase în viața comunității).

Ob.22 – Realizarea unei analize a practicilor culturale/tradiții în rândul membrilor comunității cu romi (inclusive practicarea căsătoriilor timpurii).

Ob.23 – Identificarea nevoilor de educație bilingvă în rândul copiilor preșcolari (în cazul comunităților cu romi vorbitoare de limba română).

În domeniul resurse locale:

Ob.24 – Realizarea unui inventar al spațiilor de recreere din comunitate/judetele, unități medicale, piețe, magazine, biserici, farmacii, așezăminte sociale, etc.

Ob.25 – Identificarea nevoilor membrilor comunității cu privire la necesitatea dezvoltării de spații de recreere pentru adulți și copii.

În domeniul relații cu autoritățile locale, tensiuni și dinamica socială

Ob.26- Realizarea unei analize a modului de relaționare dintre membrii comunității cu romi și reprezentanții autorităților locale.

Ob.27- Identificarea gradului de satisfacție și a nivelului de încredere cu privire la autoritatea locală.

Ob.28 – Realizarea unui inventar cu privire la tipul de reclamații/sesizări ale cetățenilor de etnie romă la autoritatea locală.

Ob. 29 – Analiza gradului de segregare rezidențială a comunității cu romi (inclusiv analiza fenomenului de segregare școlară)

Ob.30 – Identificarea principalelor surse de tensiune la nivel local (inclusiv istoricul conflictelor interetnice la nivel local).

Ob.31 – Realizarea unei analize în rândul familiilor mixte din perspectiva relațiilor comunitare și a dinamicii sociale.

În domeniul resurse umane care activează în comunitățile cu romi

Ob. 32- Analiza impactului programului de mediere sanitară în rândul membrilor comunității cu romi.

Ob. 33 - Analiza impactului programului de mediere școlară în rândul membrilor comunității cu romi.

Ob.34 – Analiza satisfacției membrilor comunității cu romi cu privire la activitatea ONG-urilor și a liderilor formali și informal de la nivel comunitar.

Ob.35 - Realizarea unei analize cu privire la participarea membrilor comunității cu romi la procesul de luare a deciziilor.

În domeniul social

Ob.36 – Identificarea numărului de persoane care beneficiază de legea 416/2001 – legea venitului minim garantat.

Ob.37 – Identificarea acțiunilor de asistență socială adresată membrilor comunităților cu romi.

Ob.38- Identificarea practicilor de asistență socială adresate membrilor comunităților cu romi în cazurile de violență domestică, căsătorii timpurii, delincvență juvenilă.

Ob.39 – Analiza programelor de asistență adresate persoanelor cu dizabilități, copiilor instituționalizați, bătrâni aflați în situații de risc.

Ob.40 – Analiza programelor și proiectelor implementate de autoritatea locală în beneficiul membrilor comunităților cu romi (se urmărește procesul de incluziune socială a romilor).

2.3. Populația țintă și subiecții investigați:

În județul Prahova: Populația țintă în cadrul proiectului de cercetare a reprezentat-o populația de etnie romă din localitățile rurale, și populație neromă cu același nivel socio-economic.

În județul Călărași: Populația țintă în cadrul proiectului de cercetare a reprezentat-o populația de etnie romă din localitățile rurale și populația neromă cu același nivel socio-economic.

Volumul eșantionului s-a bazat pe numărul oficial al romilor din localitățile țintă și pe numărul neromilor menționați în statisticile oficiale ale localității, date oferite de către INS.

	Romi	Neromi
Numarul total de populatie rural Prahova	6855	330424
Numarul total de populatie rural Călărași	10703	158083
Numărul subiecților investigați Prahova	95	78
Numarul subiectilor investigate Calarasi	103	81

Eșantionul de cercetare este format din gospodăriile romi și nerome de la nivel local cu marja maximă de eroare +/-5%, cu un nivel de încredere de 95% determinată cu sistemul de cercetare al Creative Research System survey software, <http://www.surveysystem.com/sscalc.htm>.

În vederea realizării obiectivelor propuse și obținerii unei viziuni de ansamblu cât mai complete asupra situației comunităților cu romi de la nivel local, am inclus în studiu mai multe categorii de subiecți (beneficiari, furnizori de servicii, implementatori etc.) și anume:

- Populație de etnie romă;
- Populație majoritară
- Reprezentanți ai autorităților locale (primar, viceprimar, secretar primărie, consilieri locali, funcționari din cadrul primăriei, medici de familie, reprezentanți ai unităților de învățământ, reprezentanți ai cultelor religioase);
- Lideri locali romi (formali și informal);
- Reprezentanți ai ONG-urilor locale;
- Lucrători comunitari în beneficiul romilor (expert local, consilier local ales).

2.4. Indicatori urmăriți în cadrul cercetării

A. Indicatori socio-demografici generali

- numărul neoficial al membrilor de etnie roma din județele bazat pe metoda hetero-identificării (copii și adulți).
- numărul membrilor subgrupurilor ale romilor din județele (bazat pe neamurile de romi)
- numărul membrilor comunității de romi vorbitori de limba romany și păstrători ai tradiției.
- numărul gospodăriilor romilor din județele

B. Indicatori în domeniul educației

- rata abandonului școlar în rândul membrilor comunității cu romi.
- numărul persoanelor de etnie romă care au absolvit nivelul minim de educație.
- numărul persoanelor de etnie romă care au nevoie de programe "A doua șansă".
- numărul copiilor romi înscriși în sistemul de învățământ.
- numărul copiilor romi supuși riscului de abandon școlar.
- numărul copiilor și tinerilor romi care nu urmează o formă de învățământ.
- nivelul de educație în rândul femeilor romi.
- numărul unităților de învățământ din județele (liceu, școli și grădinițe).

C. În domeniul ocupare și antreprenoriat

- rata de ocupare în rândul membrilor comunității cu romi comparativ cu rata de ocupare în rândul majoritarilor.
- Rata șomajului la nivel local și rata șomajului în rândul romilor.

- numărul persoanelor de etnie romă neocupate.
- numărul persoanelor de etnie romă care prestează profesii libere.
- numărul antreprenorilor locali bazat pe meseturile tradiționale.
- numărul structurilor de antreprenariat de la nivel local.
- numărul persoanelor de etnie romă ocupată în agricultură, inclusiv agricultura de subzistență.
- Caracteristici socio-demografice ale antreprenorilor (gen, etnie, categorie de vârstă, studii).
- Caracteristici ale populației aflate în șomaj de lungă durată (gen, etnie, vârstă).
- Participarea membrilor comunităților cu romi la cursuri de formare profesională.
- Existența unor proiecte / programe în domeniul ocupării / (re)calificării profesionale

D. Indicatori în domeniul sănătății

- Numărul unitatilor medicale si unităților farmaceutice la nivel comunitar;
- Numărul bolnavilor cronici din rândul comunității cu romi;
- Numar de medici din comună;
- Numar asistente medicale;
- Numar asistenți medicali comunitari;
- Numar mediatori sanitari;
- Numar persoane de etnie romă asigurate medical;
- Numar persoane de etnie romă neasigurate;
- Numărul de persoane de etnie romă înscrise pe listele medicilor de familie;
- Numărul copiilor romi care nu au beneficiat de imunizări;
- Principalele cauze de deces în comunitate;
- Principalele grupe de afecțiuni întâlnite în comunitatea cu romi;
- Accesul romilor la servicii de sănătate;
- Rata natalitatii în comunitatea cu romi comparativ cu populația majoritară.
- Rata mortalității în comunitatea cu romi comparativ cu populația majoritară.

E. Indicatori în domeniul actelor de identitate, stare civila și proprietate.

- Numărul persoanelor de etnie roma care nu dețin acte de identitate.
- Numărul persoanelor de etnie roma care nu dețin acte de proprietate pentru spațiile de locuit.

F. Indicatori în domeniul locuirii

- Numărul gospodăriilor romilor racordate la utilități.
- Numărul gospodăriilor romilor aflate în risc crescut de deteriorare, afectate de calamități naturale.
- Numărul gospodăriilor romilor marginalizare, segregate.
- Caracteristici ale gospodăriilor romilor.

G. Indicatori în domeniul culte, cultură/tradiții.

- Numărul cultelor religioase existente la nivel comunitar.
- Numărul persoanelor de etnie romă divizate pe culte religioase.
- Rata căsătoriilor timpurii în comunitatea cu romi.
- Numărul copiilor romi preșcolari vorbitori de limba romany.

H. Indicatori în domeniul resurselor locale

- Numărul spațiilor de recreere existente în comunitate.
- Numărul unităților de cult bisericesc.
- Numărul magazinelor alimentare din județele.
- Numărul așezămintelor sociale din județele.

I. Indicatori în domeniul dinamicii sociale comunitare

- Satisfacția/insatisfacția membrilor comunității cu romi cu privire la relaționarea cu autoritățile locale.
- Numarul gospodăriilor romilor segregate rezidențial.
- Numărul copiilor romi care învață în unități segregate.
- Existența conflictelor inter și intra comunitare (între neamurile de romi).
- Numărul familiilor mixte din județele.
- Numărul de reclamații/petiții/sesizări depuse de membrii comunității cu romi la autoritatea locală.
- Participarea romilor la procesul de luare a deciziilor.

J. Indicatori în domeniul resurselor umane

- Numărul mediatorilor sanitari, mediatorilor școlari, AMC, experți locali angajați în județele
- Numărul ONG-urilor rome/nerome active la nivel comunitar
- Satisfacția membrilor comunității cu privire la activitatea MSR, MS, AMC ELR, ONG-uri și lideri locali.
- Numărul consilierilor aleși romi/participare în procesul de luare a deciziei.
- Numărul membrilor comunității care au participat la sesiunile Consiliului Local.
- Numărul sesiunilor de informare organizate de AL în rândul membrilor comunităților cu romi (metode de informare).

K. Indicatori de asistență socială

- Număr de familii / persoane singure beneficiare de ajutor social pentru asigurarea VMG.
- Număr de familii monoparentale.
- Număr de familii numeroase (> 3 copii).
- Număr de copii care primesc alocația de stat.
- Număr de familii care au primit subvenții de căldură.
- Număr de persoane care au primit ajutoare de urgență .
- Număr de burse sociale acordate.
- Numărul cantinelor sociale existente la nivel local.
- Existența unor servicii de consiliere psihologică (în cazuri de abuz, violență în familie, s.a)
- Existența de servicii la nivel comunitar pentru copii școlari (after-school).
- Existența de servicii la nivel comunitar pentru persoane vârstnice.
- Număr de persoane care migrează periodic în străinătate.
- Număr de copii în plasament la asistenți maternali.
- Număr de persoane cu handicap/dizabilități.

2.5. Tehnici și metode de colectare de date

Cercetarea multidirecțională a constatat într-un mix de tehnici de investigare aplicate la nivel local. Echipa coordonatoare a programului de cercetare a urmărit colectarea indicatorilor calitativi și cantitativi prin intermediul tehnicilor specifice de cercetare, respectiv:

- Cercetarea de birou (desk research).
- Sondajul de opinie (chestionar adresat membrilor comunităților cu romi și neromi).
- Interviu aprofundat (Interviu realizat în baza unui ghid de interviu structurat).
- Observarea directă (vizite în comunitate și urmărirea dinamicii sociale la nivel comunitar).
- Fișa localității (completată cu participarea autorității locale în vederea identificării caracteristicilor principale ale localității).

2.6. Colectarea datelor

Datele au fost colectate în perioada 01 Septembrie – 15 Octombrie 2023.

Echipa 1 – componență: 4 operatori culegere date – sarcina aplicare chestionar în rândul romilor și neromilor din județele

Echipa 2 – componență: 2 operatori interviuri – sarcina aplicare interviuri la nivel local

Echipa 3 – componență: 2 operatori culegere date – sarcina întocmirea fișei localității și observare directă

Echipa 4 – componență: un cercetător echipa culegere date – sarcina monitorizare și evaluare proces culegere date

Echipa 5 – componență: 4 operatori date – sarcina centralizarea datelor obținute

Echipa 6 – componență: 2 coordonatori științifici – interpretare date și realizare raport final.

2.7. Instrumente de cercetare

- Fișa sintetică minimală a comunității;
- Chestionarul romi/neromi;
- Ghid de interviu autorități locale;

- Ghid de interviu lider local
- Chestionar medic de familie
- Ghid de interviu reprezentant unitate învățământ
- Chestionar reprezentant serviciul asistență socială
- Ghid de interviu reprezentanți culte religioase
- Chestionar reprezentant AJOFM
- Anexa A: Model orientativ de chestionar de cercetare pe teren pentru studiul de validare

3. Interpretarea rezultatelor

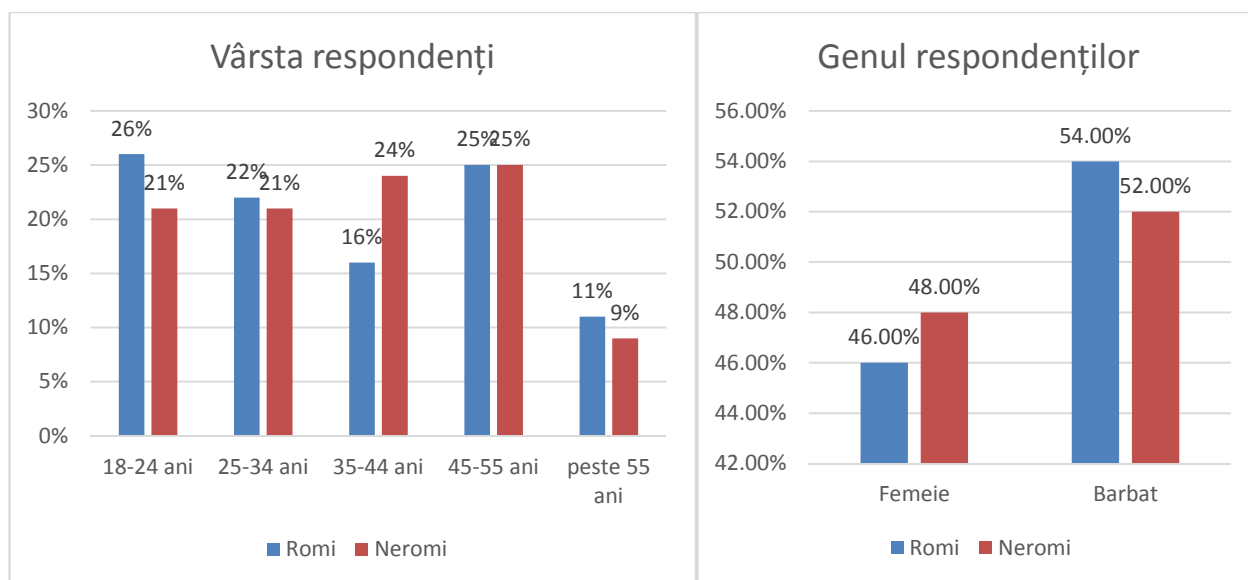
Cu o populație de 695.119 locuitori conform recensământului din 2021 (în scădere față de cei 762.886 înregistrați în 2011), județul Prahova se situează pe locul 3 în țară, după Municipiul București și Județul Cluj. Suprafața totală a județului este de 4.716 km². Acesta face parte din Regiunea de Dezvoltare 3 Sud Muntenia, alături de județele Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița și Teleorman. Din punct de vedere administrativ, Județul Prahova are 104 localități, fiind județul cu cele mai multe localități din țară. Astfel, județul include 2 municipii: Ploiești – reședința de județ și Câmpina, 12 orașe și 90 de comune.

În mediul rural, conform datelor INS, județul Prahova înregistrează oficial un total de 364.734 de locuitori, dintre care 6.855 sunt romi și locuiesc în localitățile adiacente, precum Sângeru, Vărbilău sau Dumbrava, care au cea mai mare populație oficială de romi. Populația activă a județului Prahova este de 304.442 de persoane, dintre care 290.236 sunt ocupate, iar 14.206 sunt șomeri. Populația inactivă include 390.677 de persoane, dintre care 180.824 sunt pensionari, iar 114.364 sunt elevi și studenți. De asemenea, numărul total de copii cu vârsta cuprinsă între 0-14 ani este de 100.172, iar numărul total de tineri cu vârsta cuprinsă între 15-35 ani este de 142.506. Din prima categorie, 18,7% locuiesc în mediul rural, față de 13,9% în urban, iar din cea de-a doua categorie, un procent de 22,1% locuiește în mediul rural, față de 14,9% în mediul urban.

Județul Calarasi este unul dintre judetene cu o pondere semnificativa de cetateni romani de etnie roma, din datele oferite de Biroul Judetean pentru Romi – Institutia Prefectului Judetului Calarasi, constatam ca un procent de cca 27% din totalul populatie il reprezinta populatia de etnie roma. Conform INS, ca date demografice mentionate oficial in anul 2011, in județul Călărași regasim : 305.536 români; 18.343 rromi; 469 turci; 97 maghiari; 34 ruși/lipoveni; 26 germani; 18 bulgari; 17 ucrainieni; 9 italieni; 8 greci; 7 chinezi; 4 polonezi și 4 evrei; 3 sârbi și 3 ceangăi plus câte un tătar, ceh, slovac, croat și armean. La nivelul anului 2022, din coroborarea datelor oferite de autoritatile judetene si locale constatam ca la nivelul judetului Calarasi numarul romilor este mult mai mare inasa, avand in vedere faptul ca marea majoritate nu sunt vorbitori de limba romani, un numar semnificativ dintre acestia s-au declarat romani. Județul este format din 55 unități administrativ-teritoriale: 2 municipii, 3 orașe și 50 de comune. In ceea ce priveste structura populatiei copii si tineri, din datele oferite de catre autoritatile locale constam un procent ridicat de copii 24% si tineri 32% in mediul rural comparativ cu 12% copii si 28% tineri in mediul urban. Referitor la ponderea copiilor si tinerilor romi, din datele oferite de APL constam ca din numarul copiilor si tinerilor inregistrati la nivel local, ponderea copiilor romi in mediul rural este de 42% comparativ cu 36% in mediul urban, iar ponderea tinerilor romi in mediul rural este de 46% comparativ cu 43% in mediul urban. Daca analizam per ansamblu structura populatiei rome, constatam ca populatia de etnie roma din jud. Calarasi este o populatie tanara, cu un numar semnificativ de copii si tineri, atat in mediu rural cat si in mediu urban.

3.1. Rezultate componenta cantitativa

Informatii generale



În ceea ce privește apartenența etnică, trebuie să menționăm că la nivelul respondenților romi 79% își asumă apartenența la etnia romilor și 21% nu își asumă apartenența la etnia romilor. Referitor la neamurile de romi, respondenții au menționat că fac parte din grupul romilor asimilați, care nu mai păstrează portul și tradițiile romilor întrucât sunt vorbitori de limba română (73% adulți).

Cu privire la nivelul studiilor, observăm că în rândul romilor înregistrăm un procent semnificativ de persoane de etnie romă care au absolvit învățământul de 8 clase (49%) și un procent îngrijorător de persoane care nu au urmat nici o formă de învățământ (21%). În rândul neromilor, înregistrăm valori mai mici în comparație cu romii la nivelul studiilor de 8 clase (29%) în schimb regăsim valori moderate la nivelul studiilor obligatorii (21%) și liceale (24%). Dacă analizăm per ansamblu situația studiilor respondenților constatăm că în rândul romilor nivelul de educație se limitează la învățământul gimnazial comparativ cu nivelul de educație din rândul respondenților majoritari care se situează în zona studiilor obligatorii, liceale și postliceale.

În ceea ce privește situația ocupării în rândul respondenților, din răspunsurile primite constatăm că la nivelul localităților rurale din jud. Prahova rata de ocupare este foarte scăzută în rândul romilor (3% romi angajați) comparativ cu neromii (24% neromi angajați cu forme legale). Regăsim valori ridicate în rândul respondenților romi care au menționat că sunt angrenați în munca de zilier fără forme legale 32% romi comparativ cu 18% neromi angrenați în același tip de muncă zilieră fără forme legale. În plus regăsim un procent semnificativ de persoane casnice (40% romi și 24% neromi), someri (16% romi și 17% neromi) și persoane aflate în căutarea unui loc de muncă (25% romi și 17% neromi). Ca o imagine de ansamblu, din răspunsurile primite rezultă faptul că la nivelul localităților din mediul rural din județele Calărași și Prahova, atât în rândul romilor cât și în rândul neromilor există un potențial de resursă umană care poate deveni o resursă importantă activă pe piața forței de muncă.

Referitor la sursele de venit ale respondenților, sunt provenite din salarii (17% neromi comparativ cu 3% romi), venitul minim garantat (32% romi comparativ cu 16% neromi), ajutorul de somaj (8% romi comparativ cu 10% neromi), alocații ale copiilor (33% romi comparativ cu 14% neromi), munca de zilier (21% romi comparativ cu 19% neromi), venituri de la rude din străinătate (1% romi comparativ cu 2% neromi), venituri din activități agricole, în special agricultura de subsistență (doar în cazul neromilor 10% neromi), și venituri din pensie (1% romi și 12% neromi).

Din răspunsurile primite, constatăm că, la nivelul localităților din mediul rural din județul Călărași și Prahova regăsim două categorii de respondenți, respectiv respondenți care au menționat că sursele de venit nu ajung nici pentru strictul necesar (89% romi și 53% neromi) și respondenți care au menționat că sursele de venit le ajung numai pentru strictul necesar (11% romi și 47% neromi). Analizând per ansamblu aceste răspunsuri putem concluziona că nivelul de trai în rândul locuitorilor din Calărași și Prahova este la limita subsistenței,

locuitorii romi și peste jumătate dintre respondenții neromi facand eforturi pentru a-si asigura necesarul de trai de zi cu zi.

În ceea ce privește procesul de rezolvare a problemelor, la modul general, respondenții au menționat că la nivel local aceștia își rezolvă problemele cu ajutorul autorităților locale (49% romi și 37% neromi) sau singuri (41% respondenți romi și 38% respondenți neromi). Liderii romilor apar și ei ca liant între autoritatea locală și membrii comunității de romi, 10% dintre respondenți au menționat că liderii îi sprijină în procesul de rezolvare a problemelor. În rândul neromilor constatăm că prietenii sau rudele sunt considerați un sprijin important în procesul de rezolvare a problemelor (25% dintre respondenții neromi menționează că își rezolvă problemele cu ajutorul rudelor/prietenilor).

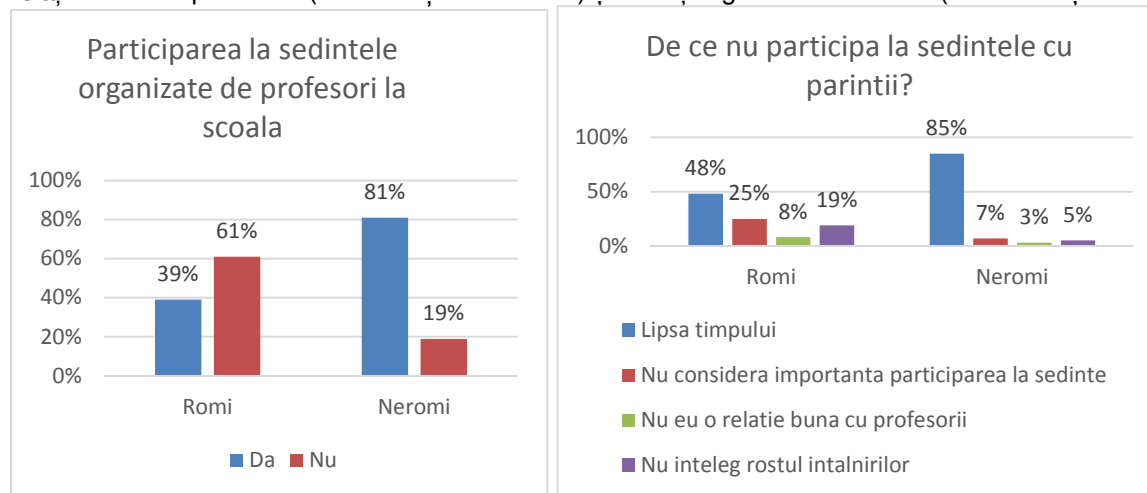
Domeniul Educație

În ceea ce privește înscrierea copiilor de vârstă școlară în sistemul de învățământ, constatăm că în rândul romilor localităților din mediul rural din județul Calărași și Prahova regăsim un procent de 11% dintre respondenții romi care au menționat că au copii de vârstă școlară care nu sunt înscriși în sistemul de învățământ. Aceiași situație o regăsim și la abandonul școlar unde un procent de 16% dintre respondenții romi (comparativ cu 4% neromi) au menționat că au copii care au abandonat școala. Principalele motive invocate de respondenții romi și neromi cu privire la abandonul școlar și neînscrierea în sistemul de învățământ sunt: lipsa resurselor financiare (75% romi și 82% neromi) și dezinteresul părinților (17% romi și 8% neromi).

În ceea ce privește părerea respondenților despre educație în general, părerile sunt împărțite, respectiv în funcție de nivelul socio-economic al respondentului. Respondenții din rândul majorităților sunt conștienți de faptul că educația este un criteriu important pentru a reuși în viață (68% neromi comparativ cu 33% romi au menționat că „educația este cea mai de preț avere”). În rândul respondenților romi regăsim însă o atitudine diferită față de educație. Marea majoritate a respondenților romi au menționat că „școala nu îți dă de mâncare” (12% romi comparativ cu 2% neromi) și că nu au încredere în sistemul de educație.

Cu privire la tratamentul diferențiat în școală, marea majoritate a respondenților romi au menționat că se fac diferențe între elevi (52%) comparativ cu răspunsurile majorităților care menționează în proporție de 81% că nu se fac diferențe între copii.

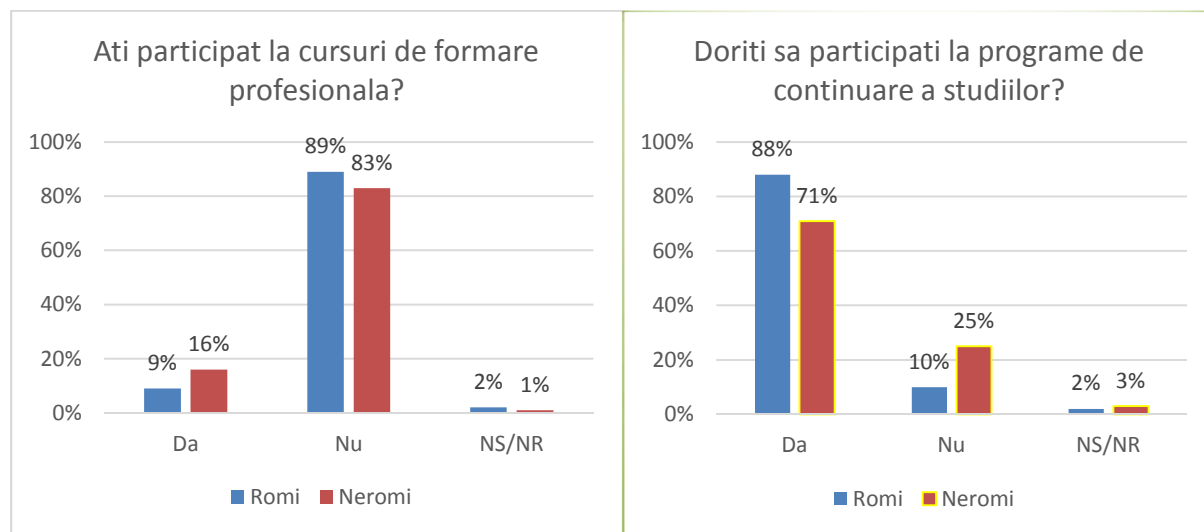
O situație deosebită o întâlnim la întrebarea cu privire la participarea părinților la ședințele cu părinții organizate la școală. Din răspunsurile primite constatăm că părinții neromi sunt mult mai activi în relația cu școala (81% neromi comparativ cu 39% romi participă la ședințele cu părinții). Din răspunsurile primite constatăm că 65% dintre respondenții romi (comparativ cu 24% neromi) nu participă deloc la ședințele cu părinții din următoarele motive: lipsa timpului/concentrarea pe identificarea resurselor financiare (48% romi și 85% neromi), nu consideră importantă participarea la ședințe (25% romi comparativ cu 7% neromi), nu au o relație bună cu profesorii (8% romi și 3% neromi) și nu înțeleg rostul întâlnirilor (19% romi și 5% neromi).



În ceea ce privește importanța implicării părinților în procesul educațional al copiilor, observăm că marea majoritate a respondenților conștientizează importanța participării în acest proces (98% neromi și 92% romi) și

sunt dispuși să acorde mai mult timp acestei activități, bazându-se pe faptul că sunt conștienți de impactul pe termen lung pe care această acțiune îl poate avea asupra procesului de dezvoltare educațională și carierei copiilor lor (81% romi și 97% neromi).

Referitor la participarea respondentilor la cursuri de formare profesionala, din raspunsurile primite a rezultat faptul ca marea majoritate dintre respondenti nu au participat la cursuri de calificare sau recalificare organizate conform normelor ANC (89% romi si 83% neromi) insa si-au manifestat intentia ca pe viitor sa participe la astfel de cursuri, organizate conform nivelului lor de studii si adaptate solicitarilor de pe piata fortei de munca (88% romi si 71% neromi).



Avand in vedere nivelul scazut de educatie in randul responentilor, in special in randul responentilor romi care au mentionat ca nu au scoala sau ca au doar 4 clase, la intrebarea daca in prezent participa la programe de continuare a studiilor adaptate adultilor, respondentii au mentionat ca in prezent nu participa astfel de programe (92% romi) insa isi doresc sa participe la astfel de programe pentru recuperarea studiilor sau continuare a studiilor (88% romi), constientisand importanta studiilor in procesul de dezvoltare personala si si participa pe piata fortei de munca.

Ocupare si Antreprenoriat

In ceea ce priveste piata fortei de munca la nivel local, din raspunsurile primite constatam ca la nivel local sunt angajatori care au nevoie de forta de munca locala. Meseriile solicitate pe piata de munca locala sunt: lucratori in confectii, lucratori in agricultura (inclusive muncitori necalificati), lucratori in constructii (calificati si necalificati), lucratori in comert, lucratori confectii metalice, lucratori in domeniul piscicultura, apicultura, morărit și panificație, lucratori in domeniul producerii energiei electrice si energomontaj.

In ceea ce priveste pregatirea necesara ocuparii unui loc de munca pe piata locala a fortei de munca, 61% dintre respondentii neromi au mentionat ca nu au pregatirea necesara ocuparii unui loc de munca comparativ cu 54% dintre respondentii romi care au mentionat ca nu au pregatirea necesara. Avand in vedere lipsa pregatirii profesionale in randul romilor pentru a ocupa un loc de munca la nivel local, 79% dintre respondentii romi au mentionat ca sunt dispusi sa participe la cursuri de formare, comparativ cu 63% responenti neromi care au mentionat ca sunt dispusi sa participe la cursuri de formare in meserii solicitate pe piata de munca locala.

Referitor la nivelul de studii solicitate pentru participarea la un curs de formare in domeniilor solicitate pe piata fortei de munca locale, 41% dintre responentii neromi (comparativ cu 13% romi) au mentionat ca au studiile necesare comparativ cu 76% responenti romi care au mentionat ca pregatirea necesara pentru a ocupa un loc

de munca la nivel local si nici studiile necesare participarii la un curs de formare. Pornind de la aceasta situatie, 96% dintre respondentii romi si 59% dintre respondentii neromi au mentionat ca doresc sa participe la programe de continuare a studiilor, inclusive programe a doua sansa, constientizand importanta studiilor pentru participarea pe piata fortei de munca. Principalele motive care impiedica respondentii sa participe la programe de continuare a studiilor sunt: varsta inaintata (47% romi si 29% neromi), lipsa resurselor pentru familie/saracia (19% romi si 18% neromi), necesitatea de a lucra, inclusive munca de zilier (24% romi si 23% neromi), sunt incadrati in campul muncii (5% romi si 26% neromi).

Referitor la meseriile traditionale practica in judetele, chiar daca un segment important dintre respondenti fac parte din neamul savrajilor, căldărarilor și ursarilor, acestia au mentionat ca nu mai practica meseriile traditionale.

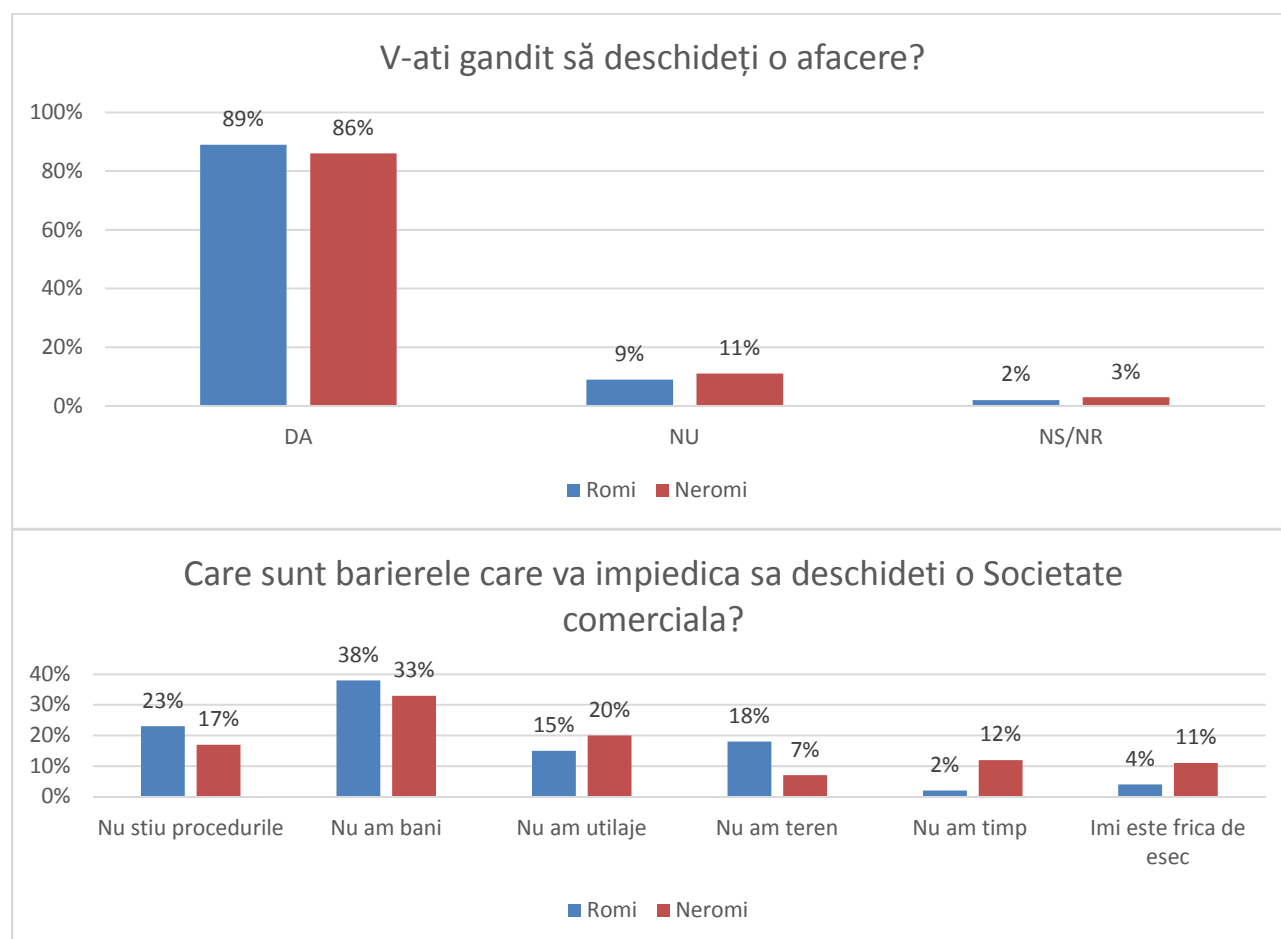
In ceea ce priveste implicarea in activitati agricole, in randul respondentilor am identificat un procent mic de persoane care lucreaza in agricultura (10% romi si 17% neromi). In randul romilor constatam ca din respondentii implicati in activitati agricole, marea majoritate lucreaza ca lucratori necalificati, zilieri. Tipurile de activitati agricole defasurate la nivelul localitatilor din mediul rural din judetele Călărași și Prahova sunt: vânzare cu amanuntul, cultivarea si prelucrare cereale, legume si fructe, reciclare (81% romi si 35% neromi).

Referitor la participarea respondentilor in cadrul unor societati comerciale, marea majoritate a respondentilor au mentionat ca nu sunt actionari si nici nu detin statutul de administrator in cadrul unei societati comerciale (87% romi si 69% neromi). In cazul respondentilor care au raspuns afirmativ la intrebarea privind participarea in cadrul unei societati comerciale (2% romi si 19% neromi), acestia au mentionat ca profilul firmelor sunt: comert cu amanuntul, magazine mixte, bar restaurant, prestari diverse servicii si constructii.

Chiar daca in acest moment, respondentii au mentionat ca nu sunt actionari si nici nu detin statutul de administrator in cadru unei societati comerciale, la intrebarea daca pe viitor respondentii doresc sa-si deschida o afacere, marea majoritate a raspuns afirmativ. La nivel local constatam ca respondentii iau in calcul foarte serios componenta de antreprenoriat si considera ca o afacere poate sa fie solutia pentru rezolvarea problemelor lor (89% dintre respondentii romi si 74% dintre respondentii neromi). Totodata, sunt si constienti cu privire la barierele cu care se confrunta in procesul de deschidere a unei afaceri, respectiv: lipsa resurselor financiare (41% romi si 44% neromi), nu cunosc procedurile de infiintare (26% romi si 12% neromi), lipsa spatiului pentru sediul social (27% romi si 3% neromi), teama de esec (3% romi si 9% neromi) si lipsa preocupari constante (12% romi si 13% neromi).

Trebuie sa mentionam ca in procesul de identificare a problemelor care afecteaza accesul romilor pe piata muncii din judetele Călărași și Prahova, in luna septembrie 2022, Sastipen a realizat o analiza de nevoi care scoate in evidenta faptul ca situatia de ocupare a romilor la nivelul ambelor judete, nu s-a schimbat semnificativ in ultimii ani ,in continuare aceasta situatie este caracterizată de o prezență mai mare a romilor pe piața informală a muncii (47% dintre respondenti care realizau venituri au mentionat ca lucreaza fara forme legale), au un nivel scazut de educatie (43% dintre respondenti au mentionat ca nu au finalizat educatia obligatorie de 10 clase), numar semnificativ de beneficiari de prestatii sociale (31%) număr mare de persoane casnice tinere, in special femei (peste 53%), de unde se observă potențialul de muncă nefolosit al romilor, lipsa programelor de calificare profesională adaptate nivelului de educație al romilor, incidență ridicată a șomajului de lungă durată si lipsa programelor/proiectelor in domeniul economiei sociale care sa sprijine componenta de ocupare. Daca analizam din perspectiva urban/rural, constatam ca in mediu rural regasim o proportie de 38% dintre respondenti implicati in sectorul agricol ca muncitori necalificati sau zilieri, obtin venituri ocazionale sau sezoniere în proporție de peste 42%. In mediul urban, constatam ca nivelul de educatie al romilor este mult mai ridicat (36% dintre respondeti au finalizat 8 clase, 27% au finalizat studiile obligatorii, 12% au finaliza studiile liceale, 5% au finalizat studii superioare) in comparatie cu mediul rural (17% dintre respondeti au finalizat 8 clase, 8% au finalizat studiile obligatorii, 7% au finalizat studiile liceale). Din analiza rapoartelor de activitate realizate de BJR Călarasi și Prahova, constatam ca activitatea in domeniul ocuparii romilor este reflectata doar din perspectiva participarii romilor la cursuri de formare profesionala si implementarea de actiuni de informare a romilor cu privire la locurile de munca vacante, actiune implementata prin AJOFM. Componenta de economie sociala ca raspuns la nevoia de a asigura locuri de munca pentru persoanele vulnerabile de etnie roma este total ignorata de responsabilii implementarii planurilor de actiune in domeniul incluziunii romilor de la nivel judetean. Lipsa infrastructurii necesare implementarii de campanii de informare in randul cetatenilor cu privire la oportunitatile oferite de programele implementate in domeniul economiei sociale si lipsa programelor de asistenta a persoanelor interesate de dezvoltarea structurilor de economie sociala sunt

principalele cauze mentionate de reprezentatul BJR Prahova care determina acesta situatie. O situatie similara o regasim si in judetul Călărași, din analiza realizata, constatam ca potentialul de resursa umana roma nu este valorificat, romii confruntandu-se in continuare cu un grad ridicat de excluziune sociala si neparticipare pe piata fortei de munca. La nivelul anului 2022, situația de ocupare a romilor la nivelul judetului Călărași era caracterizată de o prezență mai mare a romilor pe piața informală a muncii (41% dintre respondenti au mentionat ca lucreaza fara forme legale), au un nivel scazut de educatie (36% dintre respondenti au mentionat ca nu au finalizat educatia obligatorie de 10 clase), număr mare de persoane casnice tinere, in special femei (peste 43% dintre persoanele intervievate au declarat ca sunt persoane casnice), lipsa calificarilor (63% au mentionat ca nu au nici o calificare), incidență ridicată a persoanelor aflate in cautarea unui loc de munca (56% sunt in cautarea unui loc de munca). Din perspectiva educatiei, in mediul urban, constatam ca nivelul de educatie al romilor este mult mai ridicat (18% dintre respondeti au finalizat 8 clase, 33% au finalizat studiile obligatorii, 18% au finaliza studiile liceale, 6% au finalizat studii superioare) in comparatie cu mediul rural (18% dintre respondeti au finalizat 8 clase, 17% au finalizat studiile obligatorii, 7% au finalizat studiile liceale, 12% scoala de meserii/postliceala). Atitudinea discriminatorie a angajatorilor fata de romi precum si remuneratia minima oferita romilor in procesul de angajare sunt factori care determina o participare scazuta a romilor pe piata muncii (68% dintre resondenti au mentionat ca sunt discriminati de angajatori atunci cand se prezinta la un interviu pentru ocuparea unui loc de munca). Referitor la programele in domeniul economiei sociale, constatam ca la nivelul celor doua judete, romii sunt dornici sa dezvolte initiative in domeniul antreprenoriatului social insa prezinta temeri in ceea ce priveste administrarea resurselor financiare alocate din fonduri europene. Analizand situatia prezentata mai sus, constatam ca populatia de etnie roma din judetele tinta ale proiectului nu este suficient pregatita pentru a dezvolta si gestiona scheme de ajutor de minimis care sa contribuie la dezvoltarea structurilor de economie sociala, ca forma de participare pe piata muncii. Lipsa informarii cu privire la modalitatea de functionare a structurilor de economie sociala, lipsa de informare cu privire la modalitatea de obtinere a suportului financiar pentru dezvoltarea structurilor de economie sociala, lipsa programelor de asistenta a persoanelor interesate de dezvoltarea structurilor de economie sociala, lipsa educatiei antreprenoriale precum si teama de esec, sunt principalele probleme care determina o participare scazuta a romilor la programele si proiectele derulate in acest domeniu de activitate



In localitatile rurale din cele doua judete, conform raspunsurilor primite de la respondenti, constatam ca nu au fost organizate sesiuni de instruire in domeniul antreprenoriatului. Intrebatii fiind daca au participat la astfel de cursuri, peste 94% dintre respondenti au mentionat ca nu au participat la astfel de evenimente de instruire. La intrebarea daca sunt interesati de participarea la cursuri in domeniul antreprenoriatului, marea majoritate a respondentilor au raspuns afirmativ (85% romi si 82% neromi), constetizand faptul ca antreprenoriatul poate constitui o solutie la problemele financiare cu care acestia de confrunta.

Domeniul Sanatate

In ceea ce priveste perceptia respondentilor cu privire la starea lor de sanatate, din raspunsurile primite constatam ca intre respondentii romi si neromi exista diferente semnificative. Daca peste 52% dintre neromi isi apreciaza starea de sanatate ca fiind buna si foarte buna, la nivelul respondentilor romi constatam ca peste 50% isi apreciaza starea de sanatate ca fiind rea si foarte rea (comparativ cu 32% respondenti neromi). Din analiza acestor rezultate putem emite doua concluzii: 1) in randul neromilor perceptia este pozitiva-optimista bazat pe faptul ca neromii isi apreciaza starea de sanatate din perspectiva lipsei bolii diagnosticate; 2) in randul romilor perceptia este realista bazata simptome ale bolilor.

Referitor la aprecierea starii de sanatate in viitor, din raspunsurile primite constatam ca respondentii romi si neromi sunt mult mai realisti. Respondentii romi apreciaza ca in viitorul apropiat evolua in rau (28%) si mai rau (18%) datorita situatie socio-economice precare si lipsei educatiei pentru sanatate. In schimb, 48% dintre respondentii neromi considera ca starea lor de sanatate va fi la fel iar un procent de 39% dintre respondent considera ca starea lor de sanatate va evolua in rau (21%) si mai rau (18%).

Referitor la bolile cu care au fost diagnosticati respondentii, constatam ca un numar ridicat dintre acestia sunt diagnosticati cu boli cardiovasculare (23% romi si 18% neromi) si boli ale aparatului respirator (25% romi si 21% neromi). In lipsa unui diagnostic, un numar semnificativ dintre respondenti au mentionat ca nu sufera de nici o boala (23% romi si 18% neromi). Atunci cand au o problema de sanatate, majoritatea respondentilor mentioneaza ca se adreseaza medicului de familie (53% romi si 76% neromi). Sunt inregistrare si raspunsuri care mentioneaza ca se trateaza singuri folosind metode traditionale, cumpara medicamente de la farmacie fara o prescriptie medicala (41% romi si 20% neromi) sau se adreseaza direct unitatilor de primiri urgente.

Referitor la bolile cu care au fost diagnosticati respondentii, constatam ca un numar ridicat dintre acestia sunt diagnosticati cu boli cardiovasculare (23% romi si 18% neromi) si boli ale aparatului respirator (25% romi si 21% neromi). In lipsa unui diagnostic, un numar semnificativ dintre respondenti au mentionat ca nu sufera de nici o boala (23% romi si 18% neromi).

Atunci cand au o problema de sanatate, majoritatea respondentilor mentioneaza ca se adreseaza medicului de familie (51% romi si 78% neromi). Sunt inregistrare si raspunsuri care mentioneaza ca se trateaza singuri folosind metode traditionale, cumpara medicamente de la farmacie fara o prescriptie medicala (28% romi si 8% neromi) sau se adreseaza direct unitatilor de primiri urgente.

Respondentii au mentionat ca si-au ales singuri medicii de familie (66% romi si 82% neromi) si din punct de vedere al increderei, peste jumatate dintre respondenti au mentiona ca au incredere foarte multa in doctorii lor (61% romi si 69% neromi).

In general, respondentii se adreseaza medicilor de familie din urmatoarele motive: obtinerea unei trimiteri la un medic specialist (23% romi si 26% neromi), eliberarea unei retete (23% romi si 19% neromi), eliberarea de avize, adeverite, certificate medicale (12% romi si 19% neromi), analize medicale (9% romi si 12% neromi).

La nivel local, situatia procurarii medicamentelor este diferita in randul respondentilor. Respondentii romi isi procura mai greu medicamentele, 51% respondenti romi (comparative cu 19% neromi) respondenti mentioneaza ca isi procura medicamente greu si 24 % dintre respondenti mentioneaza ca isi procura medicamentele foarte greu (comparativ cu 17% neromi). Aceiasi situatie o regasim si in cazul medicamentelor compensate, respectiv 39% respondenti romi (comparative cu 21% neromi) respondenti mentioneaza ca isi

procura medicamente compensate destul de greu și 18% dintre respondenți menționează că își procura medicamentele foarte greu (comparativ cu 5% neromi).

Situația vaccinarilor este mult peste media așteptată. În rândul adulților, rata de vaccinare este de 76% romi și 92% neromi. Respondenții localităților din mediul rural din cele două județe sunt conștienți de importanța vaccinării în procesul de prevenire a îmbolnăvirilor. În rândul copiilor, rata de vaccinare este de 75% romi și 98% neromi. În cazul copiilor nevaccinați, în mare parte motivele sunt legate de migrația familiilor și înscrierea copiilor pe listele medicilor de familie.

Situația Actelor de Identitate și de Casătorie

Din perspectiva actelor de identitate în rândul adulților, la nivelul localităților din mediul rural din județul Calarasi și Prahova, 6% dintre cetățenii romi se confruntă cu lipsa actelor de identitate. Din răspunsurile primite constatăm 9% dintre respondenții romi nu au cărți de identitate și 1% nu au certificate de naștere. Cetățenii neromi nu se confruntă cu lipsa actelor de identitate, toți respondenții menționând că au atât cărți de identitate cât și certificate de naștere.

Din perspectiva stării civile, 65 % dintre respondenții romii au menționat că sunt căsătoriti fără acte legale (comparativ cu 27% neromi), 24% au menționat că sunt necăsătoriti (comparativ cu 4 % neromi), 7% au menționat că sunt căsătoriti cu forme legale (comparativ cu 49%). În rândul neromilor regăsim un procent de 3% văduvi și 5% divorțați.

Situația Locuirii la nivelul celor două județe:

Majoritatea persoanelor de etnie roma de la nivelul celor două județe trăiesc în comunități sărace, suprafețe de locuit reduse, în general predomină casele alcătuite din maxim 3 camere cu suprafața mică construită 50-70 mp, construite din chirpici, paie sau boltari.

- În proporție de peste 58%, respondenții declară că locuiesc în case proprietate personală însă în peste 56% dintre cazuri se menționează lipsa actelor de proprietate.
- În ceea ce privește utilitățile gospodăriilor, observăm că în mediul rural, locuințele romilor sunt racordate doar la energie electrică (81%) și în cazuri izolate (6%) locuințele sunt racordate și la rețeaua de apă.
- În mediul urban locuințele romilor sunt racordate la utilități după cum urmează: apă și canalizare (69%), energie electrică (92%), rețeaua de gaz (42%).
- În general locuințele sunt dotate frigider (58%), TV (81%), telefon mobil (92%) și aragaz (83%). În special în mediul urban, 16% calculator, 26% mașină de spălat.
- Acces sistematic mai scăzut la utilități de infrastructură.
- Drumurile/străzile din comunitățile cu romi au nevoie de asfaltare sau pietruire.
- Lipsa unei bucătării în proporție de 42%, existența unei bucătării exterioare în proporție de 36%.
- Lipsa unei băi în aproape două treimi din locuințe.
- pondere mare a locuințelor cu WC exterior casei (în marea majoritate a caselor din zona rurală).
- alimentare cu apă potabilă de la o sursă publică doar în cazul locuințelor din mediul urban.
- întârzieri la plata facturilor de întreținere și / sau electricitate pentru un procent situat între un sfert și o treime din gospodării.
- prevalența comunităților compacte la marginea localităților, cu acces mai dificil inclusiv pentru serviciile de urgență.
- Cei mai afectați de probleme în domeniul locuirii sunt cei din mediul rural, cu venituri scăzute, din comunități compacte, aflate la marginea așezărilor și cu nivel de educație sub 8 clase.
- Risc de evacuare a locatarilor construcțiilor amplasate ilegal pe teren privat sau public. În ceea ce privește situația locuirii, în județele Calarasi și Prahova, sunt diferite semnificative între respondenții romi și neromi. În cazul romilor, aceștia locuiesc în locuințe proprietate personală (70%) sau locuințe mostenite de la părinți (20%) pentru care nu dețin acte de proprietate (86% dintre respondenții romi au menționat că nu dețin acte de proprietate). În cazul neromilor, aceștia locuiesc în locuințe proprietate personală (76%) și locuințe mostenite de la părinți (29%). Referitor la actele de proprietate, 71% dintre respondenții neromi au menționat că au acte de proprietate și un procent de 20% dintre respondenți au menționat că nu dețin acte de proprietate, însă sunt în curs de obținere.

Cauzele care determina situatia lipsa actelor de proprietate sunt legate de faptul ca au construit case fara autorizatie de constructie si faptul ca au mostenit casa de la parinti care la randul lor nu aveau acte de proprietate.

Religie, cultura si traditii

Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (86%). In ceea ce priveste toleranta intre membrii localitatii constatam ca la nivelul localitatilor din mediul rural din judetele Calarasi si Prahova exista un grad ridicat de toleranta si respect intre cetatenii (81% romi si 66% neromi au mentionat ca au o relatie foarte buna cu cetatenii care sunt de alta religie sau apartenenta etnica). Nu sunt inregistrate conflicte la nivelul localitatii intre cetatenii bazate pe diferente culturale, religioase sau etnice.

Conform raspunsurilor primite, romii din judetele Calarasi si Prahova sunt impartiti in doua categorii, respectiv romi traditionali (caldarari, caramidari, spoitori, ursasi si gabori) pastratori ai traditiei si culturii romilor si romi asimilati care nu vorbesc limba romana. Referitor la practicarea casatoriilor timpurii, 70% dintre respondentii romi au mentionat ca in comunitatea lor nu se practica fenomenul casatoriilor timpurii, 30% dintre respondentii au mentionat ca acesta practica existanta insa incepe sa se stinga treptat deoarece acestia au constientizat ca aceasta practica afecteaza atat starea de sanatate si starea emotionala a copiilor.

In judetele Calarasi si Prahova, casatoriile mixte nu sunt o practica des intalnita intre membrii localitatii (70% dintre respondentii romi si 95% dintre respondentii neromi mentionand ca la nivel local nu se practica aceste tipuri de casatorii). Peste 50% dintre respondentii romi si neromi considera ca aceste tipuri de casatorii sunt sortite esecului datorita diferentelor culturale.

Resurse locale

La nivelul localitatilor din mediul rural din judetele Prahova si Calarasi exista camine culturale care nu ofera prea multe oportunitati de petrecerea timpului liber pentru cetateni. Din acest motiv, la intrebarea unde isi petrec timpul liber, respondentii au mentionat ca isi petrec timpul liber acasa (88% romi si 97% neromi). In satele mai mici din cele doua judete nu exista parcuri care sa vina in sprijinul copiilor vulnerabili, cantina sociala care sa vina in sprijinul populatiei vulnerabile, nu exista spatiu de recreere pentru batrani/pensionari sau centre de ingrijire copii care sa le ofere posibilitatea adultilor apti de munca sa devina activi pe piata fortei de munca.

La nivel local exista magazine in care se desfac produse necesare traiului de zi cu zi cat si targuri/piete care sa sprijine procesul de valorificare a produselor locale.

Dimamica Sociala

In general, cetatenii localitatilor din mediul rural din cele doua judete, sunt nemultumiti cu privire la viata pe care o duc (56% romi si 40% neromi). Problemele cu care se confrunta respondentii sunt: lipsa resurselor financiare si saracia (51% romi si 63% neromi), lipsa locurilor de munca (35% romi si 30% neromi) precum si nivel scazut de educatie (24% romi si 7% neromi). Una dintre problemele majore cu care se confrunta respondentii este migratia in strainatate a fortei de munca pe perioade sezoniere.

Referitor la increderea acordata reprezentatilor autoritatii locale, respondentii au mentionat ca au incredere multa in alesii local si in institutiile locale (58% romi si 71% neromi). In general, atunci cand se iau decizii la nivel local, autoritatea locala se consulta cu cetatenii (52% romi si 71% neromi au raspuns ca sunt consultanti de APL in procesul de luare a deciziilor) si din raspunsurile primite am constata ca cetatenii vor sa participe in continuare in procesul de consultare comunitara organizat de APL (93% romi si 97% neromi au raspuns ca vor sa fie consultati in procesul de luare a deciziilor).

In ceea ce priveste accesul la apa potabila, din raspunsurile primite constatam ca marea majoritate a respondentilor s-au declarat multumiti. La nivelul satelor, alimentarea cu apa se face de la o sursa forate (put forat/fantani) cat si de la reseaua publica..

Referitor la accesul la energie electrica, din raspunsurile primite constatam ca, atat romii cat si neromii (76% romi si 97% neromi) sunt multumiti cu privire la accesul la reseaua de energie electrica.

Referitor la starea drumurilor, din analiza raspunsurilor a rezultat faptul ca intre respondentii romi si cei neromi exista diferente semnificative, respectiv: 79% dintre respondentii neromi (comparative cu 33% romi) sunt multumiti de starea drumurilor; in schimb 67% dintre respondentii romi sunt nemultumiti si total nemultumiti cu privire la starea drumurilor. De aici putem concluziona ca in comunitatea cu romi nu au fost facute demersuri pentru imbunatatirea starii drumurilor.

Aceiasi situatie o regasim si la intrebarea cu privire la accesul la unitatile/cabinetele medicale. Respondentii neromi (84%) s-au declarat multumiti comparativ cu 49% dintre respondentii romi s-au declarat nemultumiti si total nemultumiti. Lipsa asigurarilor medicale in randul romilor conduce la aceasta situatie de acces scazut la serviciile medicale.

Referitor la ordinea si siguranta publica, atat respondentii romi cat si neromi (69% romi si 89% neromi) au mentionat ca sunt foarte multumiti de serviciul politiei locale din Prahova si Calarasi.

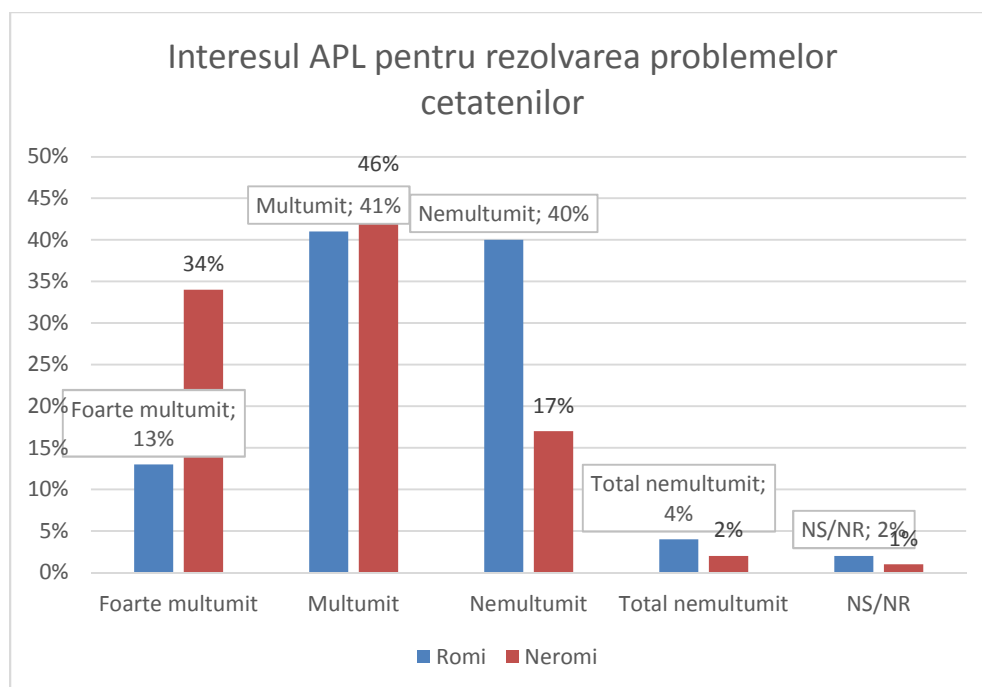
Aceiasi situatie o regasim si in cazul unitatilor de invatamant. Atat respondentii romi cat si cei neromi (78% romi si 89% neromi) sunt multumiti si foarte multumiti de felul in care functioneaza unitatile de invatamant.

La capitolul transport si asigurarea legaturilor cu alte localitati invecinate, respondentii s-au declarat multumiti si foarte multumiti (78% romi si 96% neromi).

Referitor la locurile de munca existente la nivel locale si piata fortei de munca, respondentii s-au declarat nemultumiti si foarte nemultumiti (91% romi si 67% neromi). De aici rezulta necesitatea dezvoltarii pietei fortei de munca locale bazat pe nevoile de dezvoltare locala.

Cu privire la curatenia localitatii, 81 % respondentii romi cat si 89% respondentii neromi sunt multumiti si total multumiti cu privire la felul in care este gestionata aceasta situatie la nivel local.

Referitor la felul in care se implica autoritatea locala in procesul de rezolvare a problemelor cetatenilor, respondentii s-au declarat multumiti si foarte multumiti intr-un procent semnificativ (61% romi si 80% neromi). Situatie similara o regasim si la intrebarea referitoare la accesul la informatie publica. Respondentii au mentionat ca sunt nu multumiti si foarte nemultumiti cu privire la felul in care se comunica informatia publica si felul in care se asigura accesul la informatii (65% romi si 42% neromi).



Referitor la felul in care APL asigura protectia grupurilor vulnerabile, constatam diferente de opinie referitoare la acest item bazat pe nivelul de vulnerabilitate a respondentilor. In cazul respondentilor romi constatam ca acestia s-au declarat nemultumiti si total nemultumiti de felul in care APL gestioneaza situatia grupurilor vulnerabile (78% respondent romi) comparativ cu 52% respondent neromi care s-au declarat multumiti si foarte multumiti de felul in care APL gestioneaza situatia grupurilor vulnerabile.

O situatie similara o regasim in cazul implicarii APL in protectia in caz de calamitati naturale. Constatam diferente de opinie bazat pe vulnerabilitatea respondentilor care detin proprietati aflate in risc de prabusire datorat calamitatilor naturale. In cazul romilor, 61% dintre respondentii au mentionat ca sunt nemultumiti si total nemultumiti de felul in care sunt sprijiniti de catre APL, comparativ cu 16% dintre respondentii neromi care se afla in aceiasi situatie.

In ceea ce ce priveste procesul de relationare dintre romi si majoritari din raspunsurile primite constatam ca la nivel local exista o relatie buna de convietuire, fara conflicte majore intercomunitare (79% romi si 85% neromi considera ca la nivel local nu sunt conflincte intre romi si neromi), bazata pe comunicarea directa si implicarea autoritatilor. In cazul in care au fost inregistrate neintelegeri intre romi si neromi, s-a apelat la calea amiabila sau la interventia autoritatilor.

In general, atunci cand respondentii au o problema, acestia se adreseaza autoritatilor locale verbal (13% romi si 22% neromi) sau in scris (13% romi si 74% neromi). In cazul respondentilor romi constatam faptul ca acestia apeleaza foarte des la un facilitator, respectiv un lucrator comunitar/reprezentant rom in relatia cu APL (69%).

Resurse umane

Din analiza efectuata in teren si din raspunsurile primite de la respondenti, in judetele Calarasi si Prahova constatam ca membrii comunitatii cu romi nu beneficiaza de activitatea unui mediator sanitar.

La nivelul autoritatii locale activeaza un consilier local ales din randul comunitatii romilor si un profesor de limba romani.

Daca activitatea consilierului local este apreciata pozitiv de catre respondenti (43% au mentionat ca activitatea expertului local este buna), nu aceiasi apreciere o regasim si in relatia cu profesorul de limba romani. Marea majoritate a respondentilor au mentionat ca nu au o relatie bune cu acest profesor si nici nu gasesc utila studierii limbii romani in scoala, in contextual in care romii nu vorbesc limba romani.

Cu privire la procesul de luare a deciziei in cadrul Consiliului local si bazat pe principiul transparentei in procesul decisonal, 97% dintre respondentii romi si 58% dintre respondentii neromi, a mentionat ca nu au participat niciodata la o sedinta a membrilor consiliului local. Constienti de necesitatea participari directe in procesul de luare a deciziilor, 89% dintre respondentii romi si 97% dintre respondentii neromi au mentionat ca vor sa primeasca informatii cu privire la rezultatele sedintelor Consiliului Local. Totodata acestia isi manifesta si intentia de a participa la sedintele membrilor consiliului Local.

Asistenta Sociala

Marea majoritate a respondentilor romi (81%) au mentionat ca primesc ajutor social, comparative cu 85% neromi care au mentionat ca nu au cerut vreodata ajutor social de la primarie. In schimb un numar semnificativ dintre respondenti au primit ajutor de incalzire de la primarie (88% romi si 51% neromi). La nivelul autoritatii locale, conform raspunsurilor primite, constatam ca nu practica acordarea de ajutoare de urgenta (58% romi si 69% neromi).

In calitate de parinti, 76% dintre respondentii romi si 80% dintre respondentii neromi primesc alocatia lunara pentru copii, in conformitate cu legislatia in vigoare. La nivelul unitatilor scolare rurale din Calarasi si Prahova nu se practica acordarea de burse elevilor.

Referitor la violenta domestica, conform raspunsurilor primite constatam ca peste 88% dintre respondenti romi recunosc aceasta parctica in comunitate, comparative cu 73% neromi care mentioneaza ca in comunitatea lor nu se practica violenta domestica. Din raspunsurile respondentilor, autoritatea locala intervine in procesul de prevenire sau rezilvare a cazurilor de violenta domestica dupa cum urmeaz: prin consiliere oferit de asistentii sociali sau mediatorul scolar (in cazul romilor) sau cu ajutorul politiei.

Referitor la programele de sustinere a copiilor de varsta scolara, la nivelul localitatilor din mediul rural din judetele Prahova si Calarasi nu se deruleaza programe de tip after school, insa din raspunsurile primite, acest tip de program este bine venit in conditiile in care sunt multi copii cu risc crescut de abandon scolar.

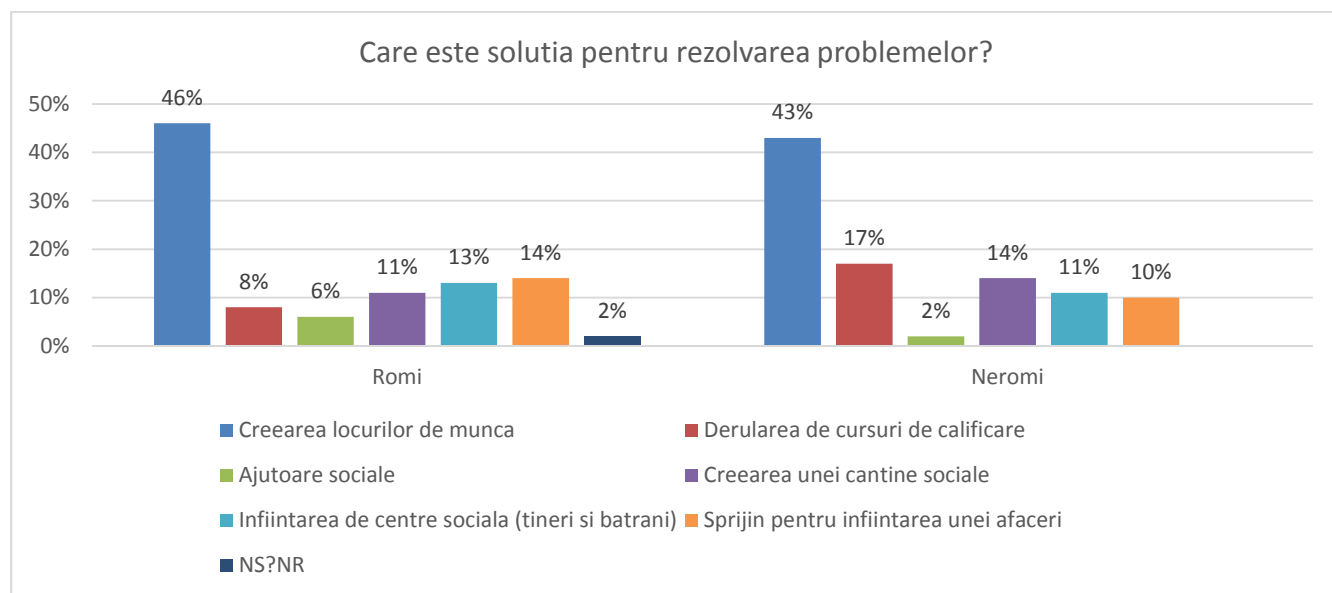
Tot in domeniul asistentei sociale, la nivelul localitatilor din mediul rural din judetele Calarasi si Prahova nu se deruleaza programe tip cantina sociala. Lipsa fondurilor si a unui spatiu adecvat unui astfel de program a condus la aceasta situatie. Din raspunsurile primite constatam ca respondentii doresc o astfel de initiativa care sa vina in sprijinul oamenilor vulnerabili, indiferent de etnia lor. Respondentii au mentinat ca sunt o serie de persoane apartinand categoriei de persoana vulnerabila care ar putea deveni asistati social si beneficiari ai unei cantine sociale la nivel local.

In cele doua judete, migratia fortei de munca si a persoanelor in strainatate este o practica des intalnita. In cazul in care parintii pleaca in strainatate, responsabili pentru sustinerea copiilor minori sunt bunicii (90% romi si 91% neromi). In general, acesti copii se incadreaza foarte usor in categoria persoanelor vulnerabile.

Autoritatile locale trebuie sa ia masuri in cazul acestor copii iar respondentii vin si cu recomandari la adresa APL, respectiv: sa le ofere consiliere privind situatia scolara, sa ii ajute material/financiar, sa infiinteze un centru de zi, sa aibe grija de bunicii acestor copii (in cazul in care bunicii nu pot asigura bunastare copiilor), sa creeze locuri de munca la nivel local bazat pe meseriile sau abilitatile parintilor care migreaza, sa ofere burse sociale copiilor si atraga fonduri pentru implementarea de proiecte care sa creasca rata de ocupare.

In ceea ce priveste persoanele cu handicap de la nivel comunitar, respondentii mentioneaza ca acestea beneficiaza de ajutorul statului (43% romi si 76% neromi). In cazul romilor, 12% dintre respondentii romi, mentioneaza ca sunt persoane cu handicap in comunitatea romilor care nu beneficiaza de nici un ajutor din partea statului, chiar daca au fost facute demersuri.

La modul general, conform raspunsurilor primite din partea respondentilor cu privire la procesul de rezolvare a problemelor, principalele arii de interentie sunt: crearea locurilor de munca si dezvoltarea unor servicii comunitare care sa vina in sprijinul cetatenilor (centre de tip after school, cantina sociala, centre de zi pentru batrani, s.a).



3.2. Rezultate componenta calitativa

În cadrul acestei componente, conform metodologiei de cercetare, echipa de culegători de date a organizat interviuri structurate cu următoarele categorii de respondenți: reprezentant al autorității locale, reprezentant al comunității cu romi, reprezentant învățământ local, reprezentant sistemul sanitar local și reprezentant serviciul de asistență socială de la nivel local.

Interviu d-l Iliuta Vasile, președintele CJ Calarasi și Dumitrescu Iulian

Din discuțiile purtate au rezultat următoarele concluzii:

- Principala problemă la nivel local este sărăcia cu care se confruntă localnicii care atrage după sine probleme la nivelul primăriei (oamenii nu plătesc taxe și impozite) care înregistrează datorii foarte mari la furnizori.
- Respondenții și-au manifestat nemulțumirea față de următoarele aspecte: lipsa locurilor de muncă, accesul la serviciile medicale, școala din județele, starea drumurilor, locurile de muncă, petrecerea timpului liber al membrilor localității și față de politicile de protecție a persoanelor defavorizate, ridicarea gunoierului menajer.
- Referitor la aspectele vieții membrilor comunităților cu romi din mediul urban, acesta menționează că nu este foarte mulțumit. Consideră că sunt multe proiecte de făcut care să vină în sprijinul oamenilor. Lipsa infrastructurii este o problemă care afectează atât populația cât și posibili investitori, în special în județul Calarasi.
- Procesul de consultare cu membrii localităților rurale se realizează prin informări directe, prin intermediul consilierilor locali și prin intermediul organizării de întâlniri pe sate cu membrii comunității.
- Prioritățile APL în următorii 4 ani sunt: dezvoltarea infrastructurii și atragerea de investitori care să producă locuri de muncă pentru oameni.
- La nivel local există o strategie de dezvoltare locală care să vină în sprijinul oamenilor aflați în nevoie însă fără aplicabilitate datorită lipsei fondurilor necesare implementării.
- Referitor la situația locuirii membrilor comunităților cu romi, respondentul menționează că marea majoritate se confruntă cu probleme care le afectează starea de sănătate. Casele sunt construite din chirpici, cărămidă și piatră. Veniturile membrilor comunităților cu romi sunt provenite din bani din muncă în străinătate, muncă cu ziua și prestații sociale.

În final, reprezentanții autorităților județene menționează importanța dezvoltării comunitare din perspectiva accesului la un loc de muncă și realizării de venituri decente care să le permită cetățenilor să își redobândească încrederea și să asigure copiilor un viitor mai bun. În plus, acesta consideră prioritar crearea locurilor de muncă, dezvoltarea unor inițiative în domeniul socio-medical care să asigure necesarul populației, asfaltarea drumurilor și îmbunătățirea infrastructurii (școala are nevoie de grupuri sanitare, sală de sport, ș.a), investiția în educație. Totodată menționează importanța colaborării cu societatea civilă în beneficiul cetățenilor menționând importanța atragerii de fonduri în parteneriat public-privat care să contribuie la dezvoltarea armonioasă a comunei.

Recomandările respondenților cu privire la îmbunătățirea situației membrilor grupurilor vulnerabile de la nivel local sunt: crearea locurilor de muncă la nivel local, dezvoltarea de programe educaționale pentru adulți, dezvoltarea de programe educaționale și de susținere a tinerilor în învățământ (burse pentru elevi, after school, centre de zi, ș.a), crearea unui centru de zi pentru bătrâni, crearea unei cantine sociale pentru nevoiași, crearea unui centru de consiliere individualizată pentru persoane aflate în situație de risc.

Rezultatele cercetării/concluzii finale

În domeniul educației:

Cu privire la nivelul studiilor, observăm că în rândul romilor înregistram un procent semnificativ de persoane de etnie roma care au absolvit învățământul de 8 clase (49%) și un procent îngrijorător de persoane care nu au

urmat nici o forma de invatamant (21%). In randul neromilor, inregistram valori mai mici in comparatie cu romi la nivelul studiilor de 8 clase (29%) in schimb regasim valori moderate la nivelul studiilor obligatorii (21%) si liceale (24%). Daca analizam per ansamblu situatia studiilor respondentilor constatam ca in randul romilor nivelul de educatie se limiteaza la invatamantul gimnazial comparativ cu nivelul de educatiei din randul respondentilor majoritari care se situeaza in zona studiilor obligatorii, liceale si postliceale.

In randul copiilor romi regasim un risc crescut de abandon scolar la nivelul intregii comunitati. Absenteismul scolar este un fenomen des intalnit in randul copiilor si un factor care afecteaza procesul de instruire. Lipsa unor programe de sustinere a copiilor (burse, programe tip afterschool) derulate la comunitar sunt factori care pot afecta pe termen lung procesul de dezvoltare personala a indivizilor. O situatie deosebita o intalnim la intrebarea cu privire la participarea parintilor la sedintele cu parintii organizate la scoala. Din raspunsurile primite constatam ca parintii neromi sunt mult mai activi in relatia cu scoala (81% neromi comparativ cu 39% romi participa la sedintele cu parintii). Din raspunsurile primite constatam ca 65% dintre respondentii romi (comparativ cu 24% neromi) nu participa deloc la sedintele cu parintii din urmatoarele motive: lipsa timpului/concentrarea pe identificarea resurselor financiare (48% romi si 85% neromi), nu considera importanta participarea la sedinte (25% romi comparative cu 7% neromi), nu au o relatie buna cu profesorii (8% romi si 3% neromi) si nu inteleg rostul intalnirilor (19% romi si 5% neromi). In ceea ce priveste gradului de interes al romilor cu privire la participarea in cadrul unor programe de prevenire si corectare a parasirii scolii de catre persoanele de etnie romana, inclusiv participarea la programul "A doua Sansa", respondentii si-au manifestat intentia de a participa active la astfel de programe, constientizand rolul educatiei in procesul de obtinere a unui loc de munca.

În domeniul ocupare și antreprenoriat:

In ceea ce priveste piata fortei de munca la nivel local, din raspunsurile primite constatam ca la nivel local sunt angajatori care au nevoie de forta de munca locala. Meseriile solicitate pe piata de munca locala sunt: lucratori in confectii, lucratori in agricultura (inclusive muncitori necalificati), lucratori in constructii (calificati si necalificati), lucratori in comert, lucratori confectii metalice, lucratori in domeniul piscicultura, apicultura, morărit și panificație, lucratori in domeniul producerii energiei electrice si energomontaj.

In ceea ce priveste pregatirea necesara ocuparii unui loc de munca pe piata locala a fortei de munca, 61% dintre respondentii neromi au mentionat ca nu au pregatirea necesara ocuparii unui loc de munca comparativ cu 54% dintre respondentii romi care au mentionat ca nu au pregatirea necesara. Avand in vedere lipsa pregatirii profesionale in randul romilor pentru a ocupa un loc de munca la nivel local, 79% dintre respondentii romi au mentionat ca sunt dispusi sa participe la cursuri de formare, comparativ cu 63% respondenti neromi care au mentionat ca sunt dispusi sa participe la cursuri de formare in meserii solicitate pe piata de munca locala.

Referitor la nivelul de studii solicitate pentru participarea la un curs de formare in domeniilor solicitate pe piata fortei de munca locale, 41% dintre respondentii neromi (comparativ cu 13% romi) au mentionat ca au studiile necesare comparativ cu 76% respondenti romi care au mentionat ca pregatirea necesara pentru a ocupa un loc de munca la nivel local si nici studiile necesare participarii la un curs de formare. Pornind de la acesta situatie, 96% dintre respondentii romi si 59% dintre respondentii neromi au mentionat ca doresc sa participe la programe de continuare a studiilor, inclusive programe a doua sansa, constientizand importanta studiilor pentru participarea pe piata fortei de munca. Principalele motive care impiedica respondentii sa participe la programe de continuare a studiilor sunt: varsta inaintata (47% romi si 29% neromi), lipsa resurselor pentru familie/saracia (19% romi si 18% neromi), necesitatea de a lucra, inclusive munca de zilier (24% romi si 23% neromi), sunt incadrati in campul muncii (5% romi si 26% neromi).

Referitor la meseriile traditionale practica in judetele, chiar daca un segment important dintre respondenti fac parte din neamul savrajilor, căldărarilor și ursarilor, acestia au mentionat ca nu mai practica meseriile traditionale.

In ceea ce priveste implicarea in activitati agricole, in randul respondentilor am identificat un procent mic de persoane care lucreaza in agricultura (10% romi si 17% neromi). In randul romilor constatam ca din respondentii

implicati in activitati agricole, marea majoritate lucreaza ca lucratori necalificati, zilieri. Tipurile de activitati agricole defasurate la nivelul localitatilor din mediul rural din judetele Călărași și Prahova sunt: vânzare cu amanuntul, cultivarea si prelucrare cereale, legume si fructe, reciclare (81% romi si 35% neromi).

Referitor la participarea respondentilor in cadrul unor societati comerciale, marea majoritate a respondentilor au mentionat ca nu sunt actionari si nici nu detin statutul de administrator in cadrul unei societati comerciale (87% romi si 69% neromi). In cazul respondentilor care au raspuns afirmativ la intrebarea privind participarea in cadrul unei societati comerciale (2% romi si 19% neromi), acestia au mentionat ca profilul firmelor sunt: comerț cu amanuntul, magazine mixte, bar restaurant, prestari diverse servicii si constructii.

Chiar daca in acest moment, respondentii au mentionat ca nu sunt actionari si nici nu detin statutul de administrator in cadrul unei societati comerciale, la intrebarea daca pe viitor respondentii doresc sa-si deschida o afacere, marea majoritate a raspuns afirmativ. La nivel local constatam ca respondentii iau in calcul foarte serios componenta de antreprenoriat si considera ca o afacere poate sa fie solutia pentru rezolvarea problemelor lor (89% dintre respondentii romi si 74% dintre respondentii neromi). Totodata, sunt si constienti cu privire la barierele cu care se confrunta in procesul de deschidere a unei afaceri, respectiv: lipsa resurselor financiare (41% romi si 44% neromi), nu cunosc procedurile de infiintare (26% romi si 12% neromi), lipsa spatiului pentru sediul social (27% romi si 3% neromi), teama de esec (3% romi si 9% neromi) si lipsa preocupari constante (12% romi si 13% neromi).

Trebuie sa mentionam ca in procesul de identificare a problemelor care afecteaza accesul romilor pe piata muncii din judetele Călărași și Prahova, in luna septembrie 2022, Sastipen a realizat o analiza de nevoi care scoate in evidenta faptul ca situatia de ocupare a romilor la nivelul ambelor judete, nu s-a schimbat semnificativ in ultimii ani ,in continuare aceasta situatie este caracterizată de o prezență mai mare a romilor pe piața informală a muncii (47% dintre respondenti care realizau venituri au mentionat ca lucreaza fara forme legale), au un nivel scazut de educatie (43% dintre respondenti au mentionat ca nu au finalizat educatia obligatorie de 10 clase), numar semnificativ de beneficiari de prestatii sociale (31%) număr mare de persoane casnice tinere, in special femei (peste 53%), de unde se observă potențialul de muncă nefolosit al romilor, lipsa programelor de calificare profesională adaptate nivelului de educatie al romilor, incidență ridicată a șomajului de lungă durată si lipsa programelor/proiectelor in domeniul economiei sociale care sa sprijine componenta de ocupare. Daca analizam din perspectiva urban/rural, constatam ca in mediu rural regasim o proportie de 38% dintre respondenti implicati in sectorul agricol ca muncitori necalificati sau zilieri, obtin venituri ocazionale sau sezoniere în proporție de peste 42%. In mediul urban, constatam ca nivelul de educatie al romilor este mult mai ridicat (36% dintre respondeti au finalizat 8 clase, 27% au finalizat studiile obligatorii, 12% au finaliza studiile liceale, 5% au finalizat studii superioare) in comparatie cu mediul rural (17% dintre respondeti au finalizat 8 clase, 8% au finalizat studiile obligatorii, 7% au finalizat studiile liceale). Din analiza rapoartelor de activitate realizate de BJR Călarasi și Prahova, constatam ca activitatea in domeniul ocuparii romilor este reflectata doar din perspectiva participarii romilor la cursuri de formare profesionala si implementarea de actiuni de informare a romilor cu privire la locurile de munca vacante, actiune implementata prin AJOFM. Componenta de economie sociala ca raspuns la nevoia de a asigura locuri de munca pentru persoanele vulnerabile de etnie roma este total ignorata de responsabilii implementarii planurilor de actiune in domeniul incluziunii romilor de la nivel judetean. Lipsa infrastructurii necesare implementarii de campanii de informare in randul cetatenilor cu privire la oportunitatile oferite de programele implementate in domeniul economiei sociale si lipsa programelor de asistenta a persoanelor interesate de dezvoltarea structurilor de economie sociala sunt principalele cauze mentionate de reprezentatul BJR Prahova care determina aceasta situatie. O situatie similara o regasim si in judetul Călărași, din analiza realizata, constatam ca potentialul de resursa umana roma nu este valorificat, romii confruntandu-se in continuare cu un grad ridicat de excluziune sociala si neparticipare pe piata fortei de munca. La nivelul anului 2022, situatia de ocupare a romilor la nivelul judetului Călărași era caracterizată de o prezență mai mare a romilor pe piața informală a muncii (41% dintre respondenti au mentionat ca lucreaza fara forme legale), au un nivel scazut de educatie (36% dintre respondenti au mentionat ca nu au finalizat educatia obligatorie de 10 clase), număr mare de persoane casnice tinere, in special femei (peste 43% dintre persoanele intervievate au declarat ca sunt persoane casnice), lipsa calificarilor (63% au mentionat ca nu au nici o calificare), incidență ridicată a persoanelor aflate in cautarea unui loc de munca (56% sunt in cautarea unui loc de munca). Din perspectiva educatiei, in mediul urban, constatam ca nivelul de educatie al romilor este mult mai ridicat (18% dintre respondeti au finalizat 8 clase, 33% au finalizat studiile

obligatorii, 18% au finalizat studiile liceale, 6% au finalizat studii superioare) în comparație cu mediul rural (18% dintre respondenți au finalizat 8 clase, 17% au finalizat studiile obligatorii, 7% au finalizat studiile liceale, 12% școala de meserii/postliceala). Atitudinea discriminatorie a angajatorilor față de romi precum și remunerația minimă oferită romilor în procesul de angajare sunt factori care determină o participare scăzută a romilor pe piața muncii (68% dintre respondenți au menționat că sunt discriminați de angajatori atunci când se prezintă la un interviu pentru ocuparea unui loc de muncă). Referitor la programele în domeniul economiei sociale, constatăm că la nivelul celor două județe, romii sunt dornici să dezvolte inițiative în domeniul antreprenoriatului social însă prezintă temeri în ceea ce privește administrarea resurselor financiare alocate din fonduri europene. Analizând situația prezentată mai sus, constatăm că populația de etnie roma din județele ținta ale proiectului nu este suficient pregătită pentru a dezvolta și gestiona scheme de ajutor de minimis care să contribuie la dezvoltarea structurilor de economie socială, ca forma de participare pe piața muncii. Lipsa informării cu privire la modalitatea de funcționare a structurilor de economie socială, lipsa de informare cu privire la modalitatea de obținere a suportului financiar pentru dezvoltarea structurilor de economie socială, lipsa programelor de asistență a persoanelor interesate de dezvoltarea structurilor de economie socială, lipsa educației antreprenoriale precum și teama de eșec, sunt principalele probleme care determină o participare scăzută a romilor la programele și proiectele derulate în acest domeniu de activitate.

În localitățile rurale din cele două județe, conform răspunsurilor primite de la respondenți, constatăm că nu au fost organizate sesiuni de instruire în domeniul antreprenoriatului. Întrebat fiind dacă au participat la astfel de cursuri, peste 94% dintre respondenți au menționat că nu au participat la astfel de evenimente de instruire. La întrebarea dacă sunt interesați de participarea la cursuri în domeniul antreprenoriatului, marea majoritate a respondenților au răspuns afirmativ (85% romi și 82% neromi), constatănd faptul că antreprenoriatul poate constitui o soluție la problemele financiare cu care aceștia se confruntă.

Analizând situația prezentată mai sus, constatăm că populația de etnie roma din județele ținta ale proiectului nu este suficient pregătită pentru a dezvolta și gestiona scheme de ajutor de minimis care să contribuie la dezvoltarea structurilor de economie socială, ca forma de participare pe piața muncii. Lipsa informării cu privire la modalitatea de funcționare a structurilor de economie socială, lipsa de informare cu privire la modalitatea de obținere a suportului financiar pentru dezvoltarea structurilor de economie socială, lipsa programelor de asistență a persoanelor interesate de dezvoltarea structurilor de economie socială, lipsa educației antreprenoriale precum și teama de eșec, sunt principalele probleme care determină o participare scăzută a romilor la programele și proiectele derulate în acest domeniu de activitate.

În domeniul sănătate:

În ceea ce privește percepția respondenților cu privire la starea lor de sănătate, din răspunsurile primite constatăm că între respondenții romi și neromi există diferențe semnificative. Dacă peste 52% dintre neromi își apreciază starea de sănătate ca fiind bună și foarte bună, la nivelul respondenților romi constatăm că peste 50% își apreciază starea de sănătate ca fiind rea și foarte rea (comparativ cu 32% respondenți neromi). Din analiza acestor rezultate putem emite două concluzii: 1) în rândul neromilor percepția este pozitivă-optimistă bazată pe faptul că neromii își apreciază starea de sănătate din perspectiva lipsei bolii diagnosticate; 2) în rândul romilor percepția este realistă bazată pe simptomele ale bolilor.

Referitor la aprecierea stării de sănătate în viitor, din răspunsurile primite constatăm că respondenții romi și neromi sunt mult mai realști. Respondenții romi apreciază că în viitorul apropiat evolua în rău (28%) și mai rău (18%) datorită situației socio-economice precare și lipsei educației pentru sănătate. În schimb, 48% dintre respondenții neromi consideră că starea lor de sănătate va fi la fel iar un procent de 39% dintre respondenți consideră că starea lor de sănătate va evolua în rău (21%) și mai rău (18%).

Referitor la bolile cu care au fost diagnosticați respondenții, constatăm că un număr ridicat dintre aceștia sunt diagnosticați cu boli cardiovasculare (23% romi și 18% neromi) și boli ale aparatului respirator (25% romi și 21% neromi). În lipsa unui diagnostic, un număr semnificativ dintre respondenți au menționat că nu suferă de nici o boală (23% romi și 18% neromi). Atunci când au o problemă de sănătate, majoritatea respondenților menționează că se adresează medicului de familie (53% romi și 76% neromi). Sunt înregistrate și răspunsuri care menționează că se tratează singuri folosind metode tradiționale, cumpărând medicamente de la farmacie fără o prescripție medicală (41% romi și 20% neromi) sau se adresează direct unităților de primiri urgente.

Situatia vaccinarilor este mult peste media asteptata. In randul adultilor, rata de vaccinare este de 76% romi si 92% neromi. Respondentii localitatilor din mediul rural din cele doua județe sunt constienti de importanta vaccinarii in procesul de prevenire a imbolnavirilor. In randul copiilor, rata de vaccinare este de 75% romi si 98% neromi. In cazul copiilor nevaccinati, in mare parte motivele sunt legate de migratia familiilor si inscrierea copiilor pe listele medicilor de familie.

In general cand au o problema de sanatate, romii incearca sa se trateze singuri si in cazuri majore se adreseaza medicului de familie sau unitatilor de urgenta din orasul apropiat in comparate cu majoritarii care se adreseaza medicului de familie la primul semn de imbolnavire.

Educatia sanitară in randul romilor este o problema semnalata atat de medicul din judetele cat si de catre mediatorul sanitar active in comunitate.

Principalelor probleme ridicate in accesarea serviciilor medicale de către membrii comunității cu romi si idetificarea factori de risc pentru sănătate sunt: lipsa asigurarilor medicale, dezinteresul fata de propria sanatate, lipsa educatiei sanitare, lipsa unor programe profilactie implementate de autoritatile sanitare la nivel local care sa conduca la imbunatatirea starii de sanatate a membrilor comunitatilor vulnerabile.

Din punct de vedere al educatiei pentru sanatate, a măsurilor profilactice in vederea prevenirii imbolnăvirilor, populatia de etnie roma se confrunta un un grad ridicat de neinstruire comparativ cu neromii si gradului de preocupare a persoanelor de etnie romă față de propria sănătate este mai scazut fata de neromi.

În domeniul actelor de identitate, stare civila și proprietate:

Din perspectiva starii civile, 65 % dintre respondent romii au mentionat ca sunt casatoriti fara acte legale (comparativ cu 27% neromi), 24% au mentionat ca sunt necasatoriti (comparativ cu 4 % neromi), 7% au mentionat ca sunt casatoriti cu forme legale (comparativ cu 49%). In randul neromilor regasim un procent de 3% vaduvi si 5% divortati.

Din analiza efectuata, la nivelul localitatilor tinta nu sunt probleme majore privind actele de identitate. Din discutiile purtate cu reprezentatii primariilor a rezultat faptul ca sunt cazuri izolate care in prezent se afla in proces de soluționare.

La nivelul actelor de proprietate pentru locuinte regasim o sitiatie diferita intre populatia roma si neroma. In randul romilor regasim un procent de 91% care nu au acte de proprietate (comparative cu 83% neromi care au declarant ca au acte de proprietate). Motivele principale invocate de responenti sunt: au mostenit casa parinteasca fara ca sa aiba acte de proprietate, au construit case fara autorizatie de constructie, legal nu au putut demara actiunea de intabulare a spatiului de locuit din lipsa banilor sau din lipsa unor documente justificative.

În domeniul locuirii:

In ceea ce priveste contextul de locuit a membrilor comunităților cu romi (condiții de locuit, accesul la utilități, infrastructură, statut juridic), marea majoritate a respondentilor romi locuiesc in gospodarii cu 1-2 camere care adapostesc cel mult 2 familii. In randul neromilor, marea majoritate a respondentilor locuiesc in gospodarii cu 4-5 camere care adapostesc cel mult 2 familii. Chiar daca au acces la utilitati (electricitate si apa), 51% dintre locuintele romilor au nevoie de reabilitate, mare parte dintre acestea (39%) sunt cu risc crescut de prabusire in caz de calamitati naturale. In aceste cazuri respondentii romi au soliciutat ajutorul autoritatilor locale sau au incercat sa reabiliteze cu propriile resurse. Autoritatile locale nu are fonduri pentru a asigura sprijinul in procesul de reabilitate si in multe cazuri, respondentii au mentionat ca nu pot acoper din resursele lor reabilitatea complete a caselor. Din acest motiv, la nivel local trebuie idetificate solutii (atat in cazul romilor cat

si in cazul neromilor) pentru a sprijini respondentii sa isi reabiliteze casele si pentru a obtine acte de proprietate asupra locuintelor.

În domeniul culte/cultură/tradiții:

La nivelul localitatilor tinta, romii nu sunt pastratori ai traditiei romilor, insa sunt vorbitori de limba romani. Este de recomandat ca, in cadrul scolii sa existe ateliere dedicate studierii culturii romani insa ca o optiune a copiilor romi si neromi, ca un exercitiu pentru promovarea multiculturalitatii, mai ales in contextul in care la nivelul localitatii regasim romi, romani si maghiari.

Intre romi si neromi nu exista situatii conflictuale, cazuri de discriminare rasiala sau religioasa, cetatenii relationand intre ei fara sa aiba la baza prejudecati si stereotipuri bazate pe etnie.

În domeniul resurse locale:

La nivel local nu exista spații de recreere pentru cetateni, centre de zi pentru tineri si batrani, centre tip afterschool, locuri de joaca pentru copii , cantine sociale sau alte asezaminte sociale. Cetatenii au acces la magazine alimentare comunitare (atat in comunitatea cu romi cat si la nivel de judetele) cat si la alte resurse oferite de marile orase. Nu este amenajata o piata locala si nici nu se organizeaza targuri saptamana unde cetatenii locali sa poata sa isi desfasoare produsele alimentare si nealimentare.

Din raspunsurile oferite este nevoie de crearea unui centru de zi pentru copii si tineri, care sa ofere servicii de acompaniere si consiliere specializata beneficiarilor.

În domeniul relații cu autoritățile locale, tensiuni și dinamica social

Referitor la modul de relationare dintre membrii localitatilor tinta si reprezentatii autoritatii locale, constatam ca la nivel local exista o comunicare foarte buna intre autoritate si membrii comunitatii. Nivelul de incredere al cetatenilor fata de autoritatea locala este de peste 60% atat in randul romilor cat si in randul neromilor, respondentii mentionand importanta procesului de consultare publica cu privire la programe/decizii luate de autoritatea in beneficiul comunitatii.

In ceea ce priveste gradul de segregare rezidențială a comunității cu romi, din activitate de mapping a localitatii si din raspunsurile persoanelor intervievate a rezultat ca 92% dintre romi locuiesc intr-o zona preponderant locuita de romi si doar 8% locuiesc intr-o zona rezidentiala in care locuiesc si majoritari.

La nivelul unitatilor de invatamant nu se practica segregarea, directorul unitatii de invatamant mentionand faptul ca profesorii nu fac diferente intre copii bazat pe etnie sau pe alte criterii discriminatorii.

În domeniul social

Referitor la numarul de familii care beneficiaza de legea venitului minim garantat, la nivelul localitatilor tinta regasim familii care primesc in prezent acest ajutor. Din discutiile purtate cu reprezentatii autoritatii locale constatam ca la nivel local nu se organizeaza actiuni specifice de asistenta sociala adresate numai membrilor comunitatilor cu romi. Ajutoare de urgenta, alocatii suplimentare, precum si alte actiuni de asistenta sociala, se implementeaza in conformitate cu legislatia in vigoare si in acord cu bugetul aprobat.

Pentru persoanele cu dizabilități, copii si bătrâni aflați in situații de risc, reprezentatii autoritatii locale nu au programe specialesi nici abordari specifice nevoilor. Din raspunsurile primite a rezulta necesitatea de a dezvolta servicii comunitare care sa raspunda nevoilor membrilor localitatii in functie de vulnerabilitate.

Cu privire la practicile de asistență socială adresate membrilor comunităților cu romi in cazurile de violență domestică, căsătorii timpurii, delincvență juvenila, la nivel local nu exista o abordare specifica, reprezentatii autoritatii locale fac eforturi faca fata acestor provocari.

4. Recomndari finale

La nivelul localitatilor tinta din mediul rural al judetelor Calarasi si Prahova, din datele obtinute prin intermediul proiectului de cercetare, rezulta faptul ca este nevoie de schimbarea paradigmei cu privire la necesitatea

dezvoltării unor servicii comunitare centrate pe nevoile cetățenilor. Autoritatea locală nu are capacitatea de a răspunde vulnerabilităților cetățenilor localității și de aceea este nevoie de dezvoltarea unui program de servicii comunitare bazate pe principiul abordării integrate care să răspundă nevoilor membrilor localității cât și autorităților locale. În plus, având în vedere principiile participării active la procesul de luare a deciziilor, trebuie dezvoltat un program de pregătire complexă de împuternicire a romilor pentru a deveni un partener activ al APL în procesul de dezvoltare comunitară.

Beneficiarii acestui program comunitar trebuie să fie deopotrivă romii și neromii din județele, pe categorii de vârstă (copii și tineri, adulți apti pentru a deveni activi pe piața muncii, adulți aflați în imposibilitatea de a fi activi pe piața muncii și adulți care au depășit vârsta participării pe piața forței de muncă) bazat pe principiul egalității de șanse, nediscriminare și abordări integrate.

Recomandări pentru copii și tineri

Domeniul de intervenție – Educație

- realizarea de acțiuni de sprijin oferit pentru continuarea educației (Reducerea abandonului școlar și a absenteismului) prin pachete integrate - costuri transport și masă, materiale educaționale, accesul la servicii medicale și sociale, măsuri de prevenție, de însoțire, etc.
- Organizarea programe tip after school și înființarea unui centru de zi care să vină în sprijinul tinerilor și să ofere consiliere de specialitate.

Domeniul de intervenție - Calificare profesională

- Pentru tinerii care îndeplinesc vârsta oficială pentru ocupare, după finalizarea studiilor obligatorii, înscriere ulterioară la un curs pentru obținerea unei calificări;
- Corelarea domeniilor de calificare cu cerința pieței muncii: plasarea pe piața muncii și susținerea uceniciei la locul de muncă pentru persoanele care nu sunt absolvenți de studii superioare;

Recomandări pentru adulții de vârstă activă pe piața forței de muncă

Domeniul de intervenție – Educație și Servicii sociale și sănătate;

- Oferirea de servicii de consiliere, asistare, în vederea oferirii unui pachet minim social de servicii;
- Oferirea de vouchere pentru beneficiarii de servicii sociale;
- Campanii de informare, educare, conștientizare privind alegerea unui stil de viață sănătos;
- Campanii de informare și conștientizare în domeniul combaterii discriminării adresate atât etnicilor romi cât și neromi (promovarea multiculturalismului);
- Stimularea voluntariatului în rândul populației localității în scopul soluționării problemelor cu care se confruntă comunitatea;

Domeniul de intervenție - Calificare

- Activități de consiliere, orientare, formare profesională;
- Plasarea pe piața muncii și susținerea uceniciei la locul de muncă pentru persoanele care nu sunt absolvenți de studii superioare;
- Plasarea pe piața muncii și susținerea stagiului de practică la locul de muncă pentru persoanele care sunt absolvenți de studii superioare;

Domeniul de intervenție - Asistență juridică

- Acțiuni de reglementare a actelor de proprietate

Domeniul de intervenție - Locuire

- Acțiuni de reabilitare a locuințelor și legalizarea asigurării de utilități

Domeniul de intervenție - Antreprenoriat

- Furnizarea serviciilor de consiliere/consultanță, formare profesională antreprenorială (asigurarea mentorat)
- Acordarea de micro-granturi pentru înființarea de firme

Pentru persoanele care au depășit vârsta activă

Domeniul de intervenție – Educație și Servicii sociale și sănătate;

- Oferirea de servicii de consiliere, asistare, în vederea oferirii unui pachet minim social de servicii;
- Oferirea de vouchere pentru beneficiarii de servicii sociale;
- Campanii de informare, educare, conștientizare privind alegerea unui stil de viață sănătos;

- Campanii de informare si constientizare in domeniul combaterii discriminarii adresate atat etnicilor romi cat si neromi(promovarea multiculturalismului);

Domeniul de interventie - Asistenta juridica

- Actiuni de reglementare a actelor de proprietate

Domeniul de interventie - Locuire

- Actiuni de reabilitare a locuintelor si legalizarea asigurarii de utilitati

Combaterea sărăciei și excluziunii sociale necesită o abordare pe tot parcursul vieții. Este, de asemenea, esențială creșterea capacității de evaluare precisă a necesităților la toate nivelurile și coordonarea serviciilor sociale, a serviciilor de ocupare a forței de muncă și a serviciilor de sănătate, pentru a determina angajarea persoanelor care nu lucrează, dar care sunt apte de muncă. Astfel, această abordare a sărăciei și excluziunii sociale se bazează pe conceptul de furnizare de servicii integrate și pe asigurarea faptului că diferitele programe și intervenții sunt armonizate și aliniate de către serviciile locale, atât la nivel de individ, cât și la nivelul comunității.

Echipa responsabila de realizarea studiului:

Sastipen – Centrul Romilor pentru Politici de Sanatate

Dr.Soc.Daniel Rădulescu